

Zināmas
tiešmaksājumu
provizoriskās
likmes

3. lappusē

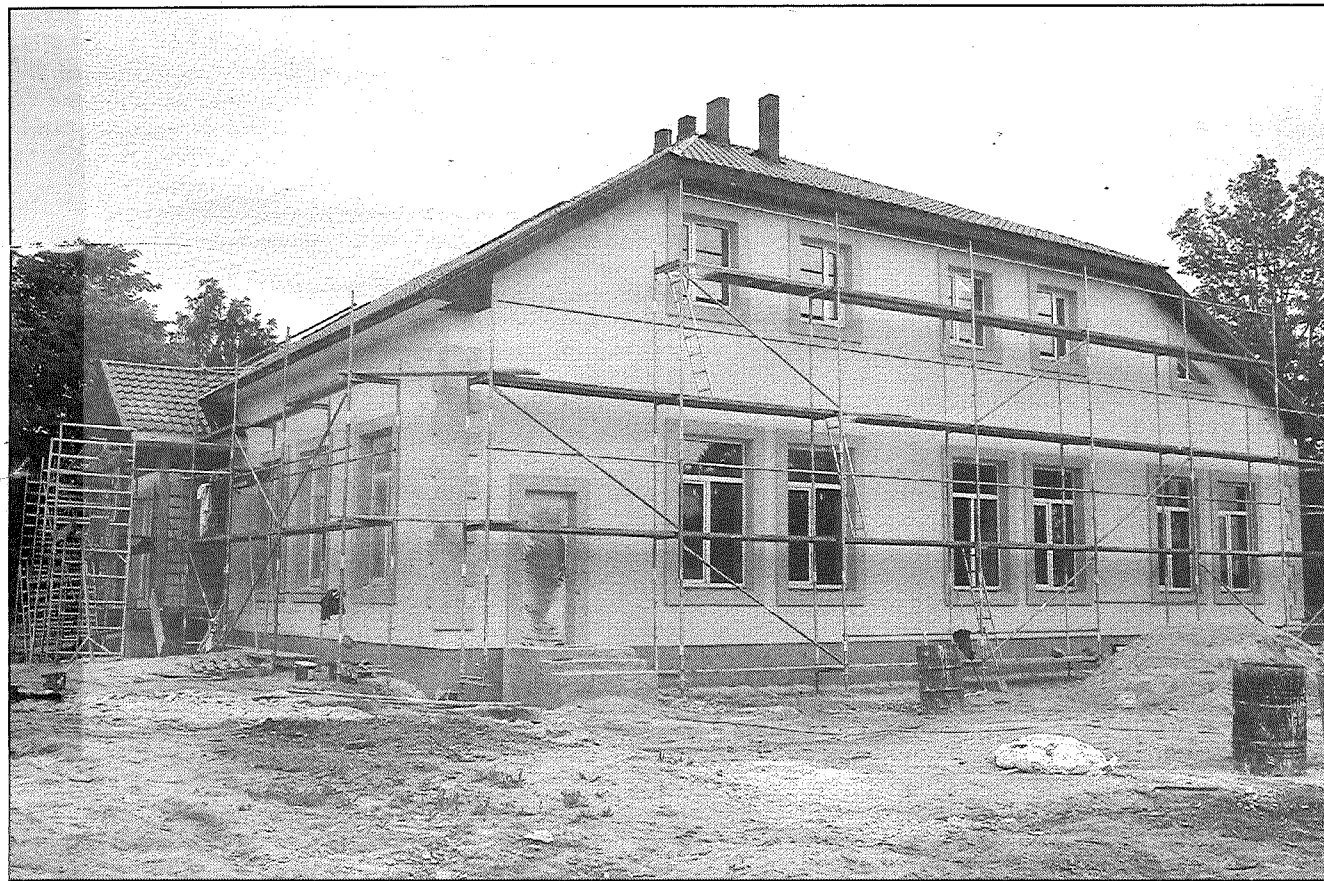
Pelēču pamatskolā
rudeni būs
internāts

4. lappusē

Ar «Lauku ceļotāju»
— uz Slīteres
siliem

8. lappusē

Pilis ne vien novada centrā, bet arī nomaļās vietās

● Līvānu novada Turku pagasta iedzīvotājiem un arī ciemiņiem no tālākām vietām jaunais Turku saietas nams, kura celtniecības darbi jau tuvojas nobeigumam, būs lieliska vieta kvalitatīvai atpūtai. Foto: A.Šņepsts

Nobeigumam tuvojas Līvānu novada Turku saietas nama celtniecības darbi. Jau tuvākajā laikā ēka tiks nodota ekspluatācijā, un gan vietējie ļaudis, gan tālīni ciemiņi varēs iedejot jauno namu. Objektam jābūt gatavam vēl pirms Jāņiem. Vietas tajā pietiks itin kuplam apmeklētāju pulkam.

Saieta nams pārsteidz ar arhitektonisko risinājumu un dizainu

Kad ar «Novadnieka» redakcijas automašīnu esam mērojuši krietnu ceļa gabalu no Jaunsilavām Turku virzienā, priecājoties par skaistajām ainavām, glīti sakoptajām mājām un tīrumiem, kas liecina par šejieniešu čaklumu, ceļa rādītāja zīme aicina nogriezties Mežāres virzienā. Jau iztālēm aiz lieliem kokiem

redzama stalta, apjomīga jaunceltne, ko pagaidām vēl ieskauj sastatnes. Arī dzeltenīgos toņos ieturētais krāsojums ēku spilgti izceļ uz apkārtējā zaļpelēkā fona. Te arī ir šī lepna celtne, par kuras nepieciešamību nereti dzirdēti arī diametrāli pretēji spriedumi, jo vieni lepojas ar to, ka novada nomalē tiek būvēts tik diža apmēra kultūras centrs, bet citi turpretī to samēro ar vietējo iedzīvotāju nelielo skaitu un apšaubā tā lietderīgu noslogošanu, kā arī raizējas par uzturēšanas izdevumiem.

Jāteic, ka Turku saietas nama ideja dzimusi vēl tā sauktajos «treknajos» gados, arī gandrīz puse tā celšanai nepieciešamo līdzekļu piešķirti projekta ietvaros.

Turku saietas nams tiek būvēts Latvijas Lauku attīstības programmas 2007. – 2013. gadam aktivitātes «Dzīves kvalitātes veicināšana» vietējās nozīmes saie-

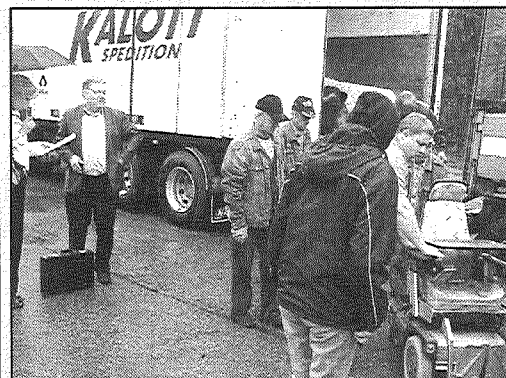
tu namu, brīvā laika pavadīšanas, sporta un kultūras objektu būvniecības ietvaros. Objekta būvniecības ģenerāluzņēmējs ir SIA «Jēkabpils PMK», darbos iesaistīti SIA «Latspas» celtnieki no Daugavpils. Kā informēja Līvānu novada domē, celtniecības darbu tāme bez PVN sastāda 291 974 latus, no kuriem 106 000 sedz Lauku atbalsta dienests, bet pārējo summu — novada pašvaldība.

Saieta nams paredzēts brīvā laika pavadīšanas aktivitāšu dažādošanai Turku ciema iedzīvotājiem, kā arī folkloras kopas «Turki» tautas folkloras, tradicionālās kultūras mantojuma un Līvānu novada folkloras savdabības mantojuma iedzīvotājiem, saglabāšanai, aizsardzībai un kopšanai, muzikālās un horeogrāfiskās ekspozīcijas izveidošanai un demonstrēšanai.

Turpinājums 5. lappusē.

ZINĀS

Ar Velku fonda palīdzību sarūpē elektronisko ratiņkrēslu

● Velku fonda pārstāvis Ivars Velks (otrais no kreisās) atzina, ka cer uz sadarbību ar Līvānu pašvaldību arī turpmāk.

Līvānu novada sociālais dienests 25. maijā saņēma Velku fonda dāvinājumu — elektroniski vadāmu ratiņkrēslu, kas tajā pašā dienā tika nogādāts tā lietotājam — kādai līvānietei ar kustību traucējumiem.

Uz Līvāniem dāvinājumu atgādāja Velku fonda oficiālais pārstāvis Ivars Velks. Savukārt uz mājām saņēmējai to nogādāja Līvānu novada sociālā dienesta vadītājas vietniece Solvita Ziemele kopā ar pašvaldības saimniecības daļas vadītāju Uldi Mališevu. Ratiņkrēsls ir aprīkots ar visu nepieciešamo, lai ar to varētu ērti un viegli pārvietoties. Tam ir elektroniski vadāma pārvietošanās sistēma, automātiski regulējama kāju balsta sistēma, regulējama atzveltne, skaņas brīdinājuma signāls, kas noder, pārvietojoties pa gājēju ietvēm, pagrieziena rādītājs un gaismas lukturi. Ratiņkrēslam ir arī galdiņš, ko lietotājs var uzstādīt vai noņemt pēc vajadzības. Lai gan ratiņkrēsls jau iepriekš bijis lietots un atceļojis no Somijas, tas ir ideāla lietošanas kārtībā.

Saņemot dāvinājumu, tā saņēmēja parakstīja Velku fonda sagatavotu līgumu, kurā atrunāts, ka gadījumā, ja krēslu vairs neizmanto, to ar Sociālā dienesta starpniecību varēs piešķirt citam lietotājam.

Apbalvoja eseju konkursa «Es risinu konfliktu...» uzvarētājus

Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcijā (VBTAI) pirmdien, 31. maijā, apbalvoja eseju konkursa skolēniem «Es risinu konfliktu...» uzvarētājus.

VBTAI informē, ka konkursam bija iesūtīti vairāk nekā 100 skolēnu darbi, kuros bērni un jaunieši stāstīja par savstarpējām attiecībām skolā, par pašu piedzīvotiem vai redzētiem konfliktiem, rakstīja par saviem pārdzīvojumiem, saskaroties ar nepatiesiem apvainojumiem vai pāridarījumiem. Daudzu rakstītāju darbos skartā sāpīgākā problēma bija jauna vai atšķirīga skolēna nespēja iekļauties klases vai skolas kolektīvā, nesāņemot atbalstu ne no vienaudžiem, ne no pedagogiem.

Vispārīglojošo izglītības iestāžu 7. - 9. klašu skolēnu grupā pirmo vietu ieguva Laura Pastore, Jēkabpils Valsts ģimnāzijas 9. klases skolniece, otro vietu — **ELĪNA VOROBJOVA**, Jersikas pamatskolas 9. klases skolniece, bet trešo vietu — **DITA KŪKUSILINA** no Rožupes pamatskolas 8. klases.

VBTAI kopā ar saviem sadarbības partneriem nodibinājumu «Centrs Dardedze» un Latvijas Vecāku apvienību «VISI» — izsaka pateicību visiem skolēniem, kuri atrada drosmi un iedvesmu dalīties savā pieredzē un pārdzīvojumos, kā arī viņu pedagogiem, kuri palīdzēja un atbalstīja konkursantus.

Konkurss «Es risinu konfliktu...» bija izsludināts šā gada martā. VBTAI aicināja vispārīglojošo, speciālo un profesionālo mācību iestāžu audzēkņus iesūtīt savas esejas ar pārdomām par dažādu konfliktsituāciju veidošanās iemesliem skolā, kā arī par savu pieredzi un ieteikumiem to risināšanā. Eseju konkursa mērķis bija veicināt savstarpēju sapratni un iecietību skolas vidē un kolektīvā, tā sekmējot pozitīvu attiecību veidošanos un mazinot vardarbību.

NACIONĀLĀS ZINĀS

Neo izgudrots, lai celtu raidījuma reitingu

Policija patlaban noskaidro, vai hakera Neo idejas autore īstenībā nav Latvijas televīzijas žurnāliste Ilze Nagla, kura viņu izmantojusi, lai celtu raidījuma (De facto) reitingu, tā intervijā Rīgas telekanāla PRO100TV raidījumam «Вопрос с пристрастием» norāda iekšlietu ministri Linda Mūrniece. «Ir noticis noziegums, kurā varētu būt iesaistīti gan VID darbinieki, gan arī žurnāliste Ilze Nagla. Viņa zināja, ka nodod skatītāju rīcībā nelikumīgi iegūtu informāciju. Tagad policija pārbauda, vai tikai minētā žurnāliste Neo tēlu nav izgudrojusi kopīgi ar Ilmāru Poikānu, lai palielinātu sava raidījuma (De facto) reitingu,» norāda Linda Mūrniece.

Komisija atbalsta partiju daļēju finansēšanu no valsts budžeta

Saeimas Valsts pārvaldes un pašvaldības komisija 27. maijā, galīgajam lasījumam atbalstīja grozījumus Politisko organizāciju (partiju) finansēšanas likumā, kas paredz partiju daļēju finansēšanu no valsts budžeta, sākot ar 2012. gadu. Grozījumi paredz, ka valsts finansējumu varēs piešķirt tām partijām, kuras iepriekšējās Saeimas vēlēšanās būs ieguvušas vairāk par diviem procentiem vēlēšanu balsu. Plānots, ka par katru iegūto balsi partijas saņems 50 santimus. Šāds maksājums būs pieejams uz ievēlētās Saeimas atlikušo pilnvaru laiku, šajā termiņā ieskaitot arī pēdējo kalendārā gada ceturksni, kurā attiecīgajai Saeimai pilnvaras beidzas. Saeimas ārkārtas vēlēšanu gadījumā budžeta finansējumu piešķirs uz jauni ievēlētās Saeimas pilnvaru laiku. Par naudas piešķiršanu lems Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs (KNAB). Valsts budžeta finansējums nebūs pieejams, ja partija būs sodīta par priekšvēlēšanu izdevumu apmēra pārsniegšanu. Tāpat naudu nevarēs saņemt partija, kas gada pārskatā vai vēlēšanu ierakstos uz izdevumu deklarācijā nebūs norādījusi darījumus, kuru kopsumma pārsniedz 100 minimālās mēnešalgas. Plānots, ka piešķirto finansējumu partijas varēs izlietot telpu īrei, sakaru un interneta pakalpojumiem, darba samaksai, zvērināta revidenta pakalpojumiem, priekšvēlēšanu agitācijai un pasākumu organizēšanai iedzīvotājiem. Par finansējuma izlietojumu partijām būs jāatskaitās KNAB.

«Labestības dienā» saziedoti Ls 194 527

Telekompānijas LNT, Swedbank un ziedot.lv rīkotajā «Labestības dienas» akcijā svētdien saziedoti 194 527 Ls, kas nodrošinās iespēju palīdzēt vairāk nekā četriem smagi slimajiem bērniem. Šī bija jau ceturta akcija pēc kārtas, un šogad tajā varēja piedalīties, arī ziedojot portālā «ziedot.lv». «Swedbank» filiālēs un bankomātos visā Latvijā, kā arī visos lielveikalos tika «Rimi» un «Supermetto» veikalos. Ziedojumu vākšana vēl turpināsies līdz 4. jūnijam. Sākotnēji «Labestības dienas» laikā bija iecerēts savākt 33 646 latus, lai palīdzētu četriem smagi slimajiem bērniem.

NOVADNIEKS

Redaktore Tamāra Elste

Pasūtījuma indekss 3033.

Reģistrācijas apliecība nr. 000701018.

Izdevējs – SIA «NOVADNIEKS REDAKCIJA».

Redakcijas adrese: Brīvības ielā 14, Preiļi, LV-5301.

Elektroniskais pasts: novadnieks@axel.lv

Tālr. 65307056, mob. tel. 29410288 (redaktorei),

65307057 (reklāmas un sludinājumu pieņemšana),

65307058, 65307059 (žurnālistiem). Fakss 65307057.

Par sludinājumu saturu atbild to iesniedzējs.

Laikrakstā publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli.

Pārpublicējot atsauce uz «Novadnieku» obligāta.

Laikraksts iespiests SIA «Latgales druka» Rēzeknē.

Mājas lapa internetā: www.novadnieks.lv

Laikraksts iznāk astoņas reizes mēnesī
(otrdien, piektdien).

*Kurš vēlas kaut ko izdarīt, atrod līdzekļus, kurš nevēlas
— atrod iemeslu.*

Arābu sakāmvārds

Vairāk bezdarbnieku varēs mācīties un paaugstināt profesionālo kvalifikāciju

**Lai bezdarbniekiem nodrošinātu
apmācību pieejamību, valdība
18. maijā atbalstīja Labklājības
ministrijas (LM) priekšlikumu
novirzīt papildus 12,8 milj. latu
Eiropas Sociālā fonda (ESF)
finansējuma bezdarbnieku
apmācībai, informē LM
sabiedrisko attiecību
speciāliste Liene Zvereva.**

Tas nozīmē, ka ar ESF atbalstu tuvāko gadu laikā iespējas mācīties un celt profesionālo kvalifikāciju būs papildus aptuveni 28 tūkst. reģistrēto bezdarbnieku.

Situācijā, kad valsti ir salīdzinoši augsts bezdarba līmenis, svarīgi iesaistīt bezdarbniekus aktīvajos nodarbinātības pasākumos, tajā skaitā arī apmācībā, kuru laikā cilvēks saņem arī finansiālu atbalstu, piemēram, stipendiju.

Līdz ar to gan šobrīd, gan arī turpmāk Nodarbinātības valsts aģentūrā

(NVA) reģistrētie bezdarbnieki un darba meklētāji dažādās izglītības iestādēs var apgūt apmācību programmas kvalifikācijas celšanai vai pārkvalifikācijai. Līdz ar to bezdarbnieki 1 līdz 6 mēnešu laikā var iegūt 1., 2., 3. līmeņa profesionālo kvalifikāciju vai apgūt profesionālo iemaņu programmu. Tāpat bezdarbnieki var apgūt formālo un neformālo izglītību. Apmācība tiek organizēta saskaņā ar darba tirgus pieprasījumu.

Minēto apmācību laikā tiek maksāta arī stipendija 70 latu apmērā par kalendārā mēnesi, bet pēc mācību beigām cilvēks saņem profesionālo kvalifikāciju apliecināšanu dokumentu vai apliecinību par mācību kursa apgūšanu.

No pagājušā gada bezdarbnieki var apgūt arī 1. un 2. līmeņa profesionālo augstāko izglītību. Pasākumā iesaistītajam bezdarbniekam tiek izsniegts kupons līdz 1000 latu vērtībā izvēlētajai studiju programmas apmaksai. Studiju laikā bezdarbniekam ik mēnesi tiek

maksāta arī stipendija 70 latu apmērā.

Tāpat bezdarbniekiem ir iespēja iesaistīties apmācībās pie darba devēja tam vajadzīgā speciālista sagatavošanai, praktiski apgūstot darbam nepieciešamās zināšanas. Praktiskā apmācība ietver darba iemaņu un profesionālo prasmju atjaunošanu, kas ilgst ne vairāk kā trīs mēnešus, kā arī jaunu profesijas ieguvī, kuras kopējais ilgums nevar pārsniegt sešus mēnešus. Praktisko apmācību organizē, ja darba devējs uzņemas saistības pēc apmācības beigšanas pieņemt bezdarbnieku darbā un nodarbināt attiecīgajā profesijā ne mazāk kā trīs mēnešus. Iesaistoties šajā pasākumā, bezdarbnieks ik mēnesi saņem stipendiju 120 latu apmērā.

Bezdarbnieku un darba meklētāju apmācībā un pārkvalifikācijā no 2010. gada līdz 2013. gadam ar ESF atbalstu plānots ieguldīt vairāk kā 31 milj. latu. Projektus īsteno NVA.

Lai saņemtu sociālo pabalstu, līdzdarbība ir obligāta

**Atsaucoties uz publiskajā telpā
izskanējušo informāciju,
Labklājības ministrija (LM) norāda,
ka līdzdarbība, tai skaitā
iesaistīšanās nodarbinātību
veicinošos pasākumos, ir viens no
obligātiem nosacījumiem
gadījumos, kad cilvēks vērsas pēc
sociālās palīdzības, ziņo LM
Kommunikācijas nodaļas vadītāja
Ilona Jurševska.**

Sociālās palīdzības sniegšanas politika balstās uz abu pušu — gan pašvaldības, gan paša cilvēka vienošanos par personas līdzdarbību savu sociālo tiesību un arī pienākumu īstenošanā. Proti, lai motivētu cilvēkam pašam būt atbildīgam par savas materiālās situācijas uzlabošanu un vienlaikus neveicinātu dikdienību, likums «Par sociālo drošību» (V nodaļa) nosaka personas līdzdarbību, kas sevi ietver ziņu sniegšanu, personisku ierašanos, pakļaušanos medicīniskajai izmeklēšanai, pakļaušanos ārstēšanai un atveseļošanās pasākumiem, kā arī iesaistīšanos nodarbinātību veicinošos pasākumos.

Diemžēl Labklājības ministrijas rīcībā ir nonākusi informācija, ka pašvaldības vairākos gadījumos ir atšķirīgi piemērojušas likumā «Par sociālo drošību» no-

teiktās noīmas par klienta pienākumiem līdzdarboties. Atšķirīgi minētās tiesību normas pašvaldības piemēro, nodrošinot iedzīvotājiem pabalstu garantētā minimālā ienākumu (GMI) līmeņa nodrošināšanai, kā arī, iespējams, dzīvokļu pabalsta piešķiršanas gadījumos.

Tā, piemēram, lai saņemtu GMI pabalstu, kura maksimālais apmērs vienam pieaugušajam cilvēkam ir 40 latu, savukārt bērnam — 45 lati, atsevišķas pašvaldības liek «atstrādāt» noteiktu stundu vai dienu skaitu pašvaldības labā.

Likuma «Par sociālo drošību» 30. pants nosaka: «Personai, kura vēlas saņemt vai saņem sociālos pakalpojumus sakarā ar peļņitējas samazināšanos vai bezdarbu, pēc sociālo pakalpojumu sniedzēja pieprasījuma jāpiedalās profesionālā iemaņu apgūšanās vai pilnveidošanas pasākumos, ja, spriežot pēc šīs personas profesionālās noslieces un spējām, ir paredzams, ka tie veicinās vai uzturēs šīs personas peļņitēju vai iespēju iekārtoties darbā».

Gadījumos, ja klients paūz nepamatoti negatīvu attieksmi par iesaistīšanos nodarbinātību veicinošos līdzdarbības pasākumos, atbilstoši normatīvajiem aktiem sociālais darbinieks var atteikties sociālā pabalstu izmaksu.

Bez tam tiesību aktos ir noteikti arī iz-

nēmuma gadījumi, kad cilvēks nav jāiesaista līdzdarbības pasākumos, piemēram, bērna invalīda aprūpes gadījumā, aprūpējot pirmsskolas vecuma bērnu, pensionāriem u.c.

Vienlaikus LM norāda, ka nav pieļaujama pasākumu, kas atgādina neatzītas publiskā darba formas vai nedeklarētu nodarbinātību, uzspiešana personām, kuras pašvaldībā vērsas pēc sociālās palīdzības pabalstiem. Pašreiz vienīgā pieļaujamā publisko darbu forma, ko var piedāvāt pašvaldības, un kas neatšķiras no darba tiesiskajām attiecībām Darba likuma izpratnē, ir Ministru kabineta 10.03.2008. noteikumos nr.166 ietvertais Nodarbinātības valsts aģentūras (NVA) īstenotais aktīvais nodarbinātības pasākums «Darba praktizēšana ar stipendiju». Šajā gadījumā sociālās palīdzības pieprasītājam ir pienākums reģistrēties NVA, kur rindas kārtībā bezdarbnieki, kuri nesaņem bezdarbnieka pabalstu, tiek iesaistīti pašvaldības organizētās darba praktizēšanas vietās.

Tāpat sociālās palīdzības saņēmējs pēc reģistrēšanās NVA var saņemt arī nodarbinātības speciālistu, psihologu, karjeras konsultantu u.c. speciālistu konsultācijas, kā arī iesaistīties citos nodarbinātību veicinošos pasākumos.

Pieņemts jauns Zemessardzes likums

Saeima galīgajā lasījumā atbalstīja jaunu Zemessardzes likumu. Likums izstrādāts, lai precizāk definētu Zemessardzes uzdevumus un lomu valsts aizsardzības sistēmā, kā arī nodrošinātu zemessargu līdzdalību kolektīvās drošības, teritoriālās aizsardzības un sabiedrības drošības pasākumos, ziņo Saeimas preses dienests.

Nemot vērā, ka pēdējos gados būtiski mainījušies Zemessardzes uzdevumi, tās vieta valsts aizsardzības sistēmā, pakļautība un struktūra, 1993. gadā pieņemtais likums «Par Latvijas Republikas Zemessardzi» bija novecojis un tā līdzšinējā redakcija nespēja pilnvērtīgi regulēt Zemessardzes darbu.

Jaunais likums paredz, ka Zemessardze pilda dažādus valsts aizsardzības uzdevumus, piemēram, Nacionālo bru-

ņoto spēku kaujas atbalstu un kaujas nodrošinājumu, kā arī sprādzienbīstamu priekšmetu iznīcināšanu. Zemessardze piedalās arī starptautiskajās operācijās un ātrās reaģēšanas spēkos.

Nemot vērā, ka zemessargu uzdevumi idejiski arvien vairāk tiek pietuvināti profesionālā dienesta karavīru uzdevumiem, likums izstrādāts tā, lai vienādos apstākļos zemessargu tiesības un sociālās garantijas būtu līdzvērtīgas profesionālā dienesta karavīru tiesībām un garantijām. Likums skaidri definē zemessarga statusu, ļaujot nodrošināt noteiktas sociālās garantijas atkarībā no zemessarga iesaistīšanās veida Zemessardzes uzdevumu izpildē.

Lappusi sagatavoja T.Elste

Cik latu tiešmaksājumu veidā šogad ieripos zemnieku maciņos

Šogad lauksaimniekiem pieejami gan Eiropas Savienības tiešie maksājumi, gan papildu valsts tiešie maksājumi. Attiecībā uz lielāko daļu maksājumu pieteikšanās beidzās jau 17. maijā, taču, ja lauksaimnieki vēl nav paspējuši, to var izdarīt līdz 11. jūnijam. Šajā gadījumā vienīgi jāreķinās ar atbalsta apjoma samazinājumu par 1% par katru kavēto darba dienu.

Tiešo maksājumu atbalsta izmaksa saskaņā ar Regulas nosacījumiem uzsākama ne ātrāk kā ar šī gada 1. decembri un izmaksas par 2010. gada iesniegumiem pabeidzamas līdz nākamā, 2011. gada 30. jūnijam.

Atšķirības no iepriekšējā gada

Šogad atšķirībā no pērnā gada atceltas trīs atbalsta shēmas — atbalsts par kultūragiem ar augstu enerģētisko vērtību, papildu valsts tiešais maksājums (PVTM) par laukaugiem un PVTM par lopbarības platībām.

Toties ieviestas trīs jaunas atbalsta shēmas. Viena no tām — **īpašais atbalsts par pienu**. Lai saņemtu šo atbalstu par 2010. gadu, Lauku atbalsta dienesta reģionālajās lauksaimniecības pārvaldēs vai elektroniski bija jāiesniedz platību maksājumu iesniegums un tā B sadaļā attiecīgajā rindā jānorāda, ka pretendē uz īpašo atbalstu par pienu. Tāpat ieviests **atdalītais PVTM par laukaugu platībām un atdalītais PVTM par lopbarības platībām**. Platību maksājuma iesniegums LAD pārvaldēs bija jāiesniedz līdz 17. maijam (vai līdz 11. jūnijam ar atbalsta apjoma samazinājumu). Speciāla atzīme iesnieguma veidlapā nav jāveic.

Tiešo maksājumu atbalsta likmes tiks aprēķinātas tikai rudenī līdz 1. novembrim. To veiks Lauku atbalsta dienests. Taču, balstoties uz iepriekšējos gados tiešajiem maksājumiem pieteikto platību, piena, dzīvnieku vienību skaitu un atbalsta veidiem noteikto aplokšņu apjomu, Zemkopības ministrija ir aprēķinājusi **provizoriskās atbalsta likmes**. Tās var atšķirties no faktiski izmaksātajam atbalsta likmēm, tomēr sniedz aptuvenu ieskatu par sagaidāmo tiešo maksājumu atbalsta apjomu par 2010. gadu.

Eiropas Savienības tiešie maksājumi

Tiem kopīgais nosacījums ir viens — lauksaimniekam jāievēro laba lauksaimniecības un vides stāvokļa nosacījumi un savstarpējās atbilstības prasības. Pretējā gadījumā maksājums var tikt samazināts par 1% vai līdz pat 100%.

Vienotais platības maksājums (VPM). VPM par 2010. gadu saņems par lauksaimniecībā izmantojamo zemi, kura ir bijusi labā lauksaimniecības stāvoklī:

- ✓ tajā nav krūmu vai invazīvo latvāņu ģints augu sugas augu;
- ✓ tā nav pārpurvojusies un nav sākusi apmežoties;
- ✓ tā ir lauksaimnieka īpašumā vai valdījumā (lietošanā) 2010. gada 15. jūnijā;
- ✓ minimālā kopējā platība ir vismaz viens hektārs, bet katra lauka platība vismaz 0,3 hektāri;
- ✓ ja līdz 17. maijam (vai līdz 11. jūnijam, bet tad maksājumu samazina par 1%) iesniegts Platību maksājumu iesniegums LAD reģionālajā pārvaldē. Provizoriskā maksājuma likme — **aptuveni 44 lati par hektāru**.

Īpašais atbalsts par pienu. Maksājumu piešķirs par 2009./2010. kvotas gadā kvotas ietvaros realizētajam piena tonnām:

- ✓ ja šajā kvotas gadā kvotas apjoms bi-

ja 30 vai vairāk tonnas un realizēts piens 40 tonnas un vairāk;

- ✓ ja līdz 17. maijam (vai līdz 11. jūnijam ar maksājuma samazinājumu) iesniegts Platību maksājumu iesniegums reģionālajā lauksaimniecības pārvaldē.

Provizoriskā atbalsta likme, ja pēc Lauksaimniecības datu centra datiem realizēts piens no 30 līdz 79 tonnām — **aptuveni 7,7 lati par tonnu**; ja 80 tonnas un vairāk, **aptuveni 6,3 lati par tonnu**.

Atbalsts par pārstrādei paredzētajām avenu un zemeņu platībām. Maksājumu piešķirs par 2010. gadā ligumā ar savācēju vai pirmo pārstrādātāju pārstrādei paredzētajām avenu un zemeņu platībām, ja:

- ✓ lauksaimnieks atbilst VPM saņemšanas nosacījumiem;

- ✓ lauksaimnieks līdz 15. maijam ir noslēdzis līgumu ar savācēju vai pirmo pārstrādātāju pār avenu vai zemeņu piegādi;

- ✓ līdz 15. maijam LAD reģionālajā pārvaldē iesniegts Platību maksājuma iesniegums, apliecinājums par pārdošanas līgumu un tā kopija;

- ✓ līdz 1. decembrim LAD pārvaldē iesniegta pārstrādei paredzēto avenu un zemeņu piegāžu deklarācija;

- ✓ piegādātais ogu apjoms no līgumā noteiktās platības ir ne mazāks kā 4 t/ha zemenēm un 2 t/ha avenēm.

Provizoriskā maksājuma likme — **aptuveni 281 lats par hektāru**.

Papildu valsts tiešie maksājumi

Kopīgais nosacījums — lauksaimniekiem jāievēro laba lauksaimniecības un vides stāvokļa nosacījumi. Pretējā gadījumā maksājums var tikt samazināts par 1% vai līdz pat 100%.

Atdalītais PVTM par pienu. Maksājumu piešķirs:

- ✓ par 2006./2007. kvotas gada kvotas ietvaros realizētajam piena tonnām;

- ✓ par 2006./2007. kvotas gadā jaunajam piena ražotājam piešķirtajam piena tonnām no restrukturizācijas rezerves;

- ✓ ja lauksaimnieks atbilst VPM saņemšanas nosacījumiem;

- ✓ ja līdz 17. maijam (vai līdz 11. jūnijam ar maksājuma samazinājumu) iesniegts Platību maksājumu iesniegums LAD reģionālajā lauksaimniecības pārvaldē. Provizoriskā likme — **aptuveni 19 lati par tonnu**.

Atdalītais PVTM par nokautajiem un eksportētajiem liellopiem. Maksājumu piešķirs:

- ✓ par liellopu skaitu, par kuru 2006. gadā saņemts PVTM par nokautiem vai eksportētiem liellopiem;

- ✓ par liellopiem, kas 2007. gadā no 1. janvāra līdz 1. martam ienāca ganāmpulkā un tika turēti vismaz divus mēnešus;

- ✓ par liellopiem, kas 2007. gadā no 1. janvāra līdz 1. martam tika nokauti pēc Lauksaimniecības datu centra datiem;

- ✓ ja lauksaimnieks atbilst VPM saņemšanas nosacījumiem;

- ✓ ja līdz 17. maijam (vai līdz 11. jūnijam ar maksājuma samazinājumu) iesniegts Platību maksājumu iesniegums LAD reģionālajā pārvaldē. Provizoriskā likme — **aptuveni 37 lati par dzīvnieku**.

Atdalītais PVTM par laukaugu platībām. Maksājumu piešķirs:

- ✓ par ha skaitu, kas 2009. gadā apstiprināts kā atbilstošs PVTM par laukaugu platībām un kuras 2010. gadā atbilst VPM saņemšanas nosacījumiem;

- ✓ ja līdz 17. maijam (vai līdz 11. jūnijam ar maksājuma samazinājumu) iesniegts Platību maksājumu iesniegums LAD reģionālajā pārvaldē. Provizoriskā maksājuma likme — **aptuveni 25 lati par hektāru**.

Atdalītais PVTM par lopbarības platībām. Maksājumu piešķirs:

- ✓ par hektāru skaitu, kas 2009. gadā apstiprināts kā atbilstošs PVTM par lopbarības platībām un kuras 2010. gadā atbilst VPM saņemšanas nosacījumiem;

- ✓ ja līdz 17. maijam (vai līdz 11. jūnijam ar maksājuma samazinājumu) iesniegts Platību maksājumu iesniegums LAD reģionālajā pārvaldē. Provizoriskā maksājuma likme — **aptuveni divi lati par hektāru**.

Atdalītais PVTM par platībām. Maksājumu piešķirs:

- ✓ par hektāru skaitu, kas 2006. gadā apstiprināts kā atbilstošs PVTM par laukaugu platībām, par hektāriem, kas 2006. gadā noteikti kartupeļu audzēšanas ligumā ar cietes ražotāju un kuri 2010. gadā atbilst VPM saņemšanas nosacījumiem;

- ✓ ja līdz 17. maijam (vai līdz 11. jūnijam ar maksājuma samazinājumu) iesniegts Platību maksājuma iesniegums LAD reģionālajā pārvaldē. Provizoriskā maksājuma likme — **aptuveni 21 lats par hektāru**.

Atdalītais PVTM īpašos gadījumos jaunajiem lauksaimniekiem. Maksājumu piešķirs:

- ✓ jaunajam lauksaimniekam, kurš no 2006. gada 15. maija līdz 2008. gada 1. martam reģistrēts komercregistrā un veic lauksaimniecisko darbību;

- ✓ par hektāru skaitu, kas pirmajā pieteikšanās gadā (2007. vai 2008. gadā) ir apstiprināti kā atbilstoši VPM;

- ✓ ja jaunais lauksaimnieks ir atbilstošs VPM saņemšanas nosacījumiem;

- ✓ ja līdz 17. maijam (vai līdz 11. jūnijam ar maksājuma samazinājumu) iesniegts Platību maksājumu iesniegums LAD reģionālajā pārvaldē. Provizoriskā maksājuma likme — **aptuveni 19 lati par hektāru**.

PVTM par zālāju un līnu sēklām. Maksājumu piešķirs:

- ✓ par 2009. ražas gadā saražotajam Regulas nr. 73/2009 13. pielikumā minētajām sēklām un realizētajām kultūraugu sugu sēklām, kuras ir sertificētas;

- ✓ ja līdz šī gada 1. augustam LAD reģionālajā pārvaldē tiks iesniegts iesniegums PVTM par zālāju un līnu sēklām par 2009. gadā saražotajām un pārdotajām sēklām;

- ✓ ja līdz šī gada 1. oktobrim būs iesniegta informācija par iegūto ražu 2010. gadā;
- ✓ ja iesniegs sēklu sertifikāta kopiju (uzrāda oriģinālu);

- ✓ ja iesniegs fiziskas personas — preču pavadzīmju kopijas (uzrāda oriģinālu) vai VID reģistrētas stingrās uzskaites kvītis par pašaudzētām un realizētām šķirnes sēklām. **Likme būs atšķirīga katrai sēklu sugai**.

PVTM par kartupeļu cieti. Maksājumu piešķirs par kartupeļu cietes tonnu, ja:

- ✓ kartupeļu audzētājs noslēdzis līgumu ar cietes ražotāju par noteikta kartupeļu daudzuma piegādi;

- ✓ kartupeļu audzētājs piegādā cietes ražotājam kartupeļus atbilstoši noslēgtajam līgumam;

- ✓ līdz 15. jūlijam LAD reģionālajā pār-

valdē iesniegs iesniegumu PVTM par kartupeļu cieti un kartupeļu audzēšanas līguma kopiju. Provizoriskā maksājuma likme — **aptuveni 46 lati par tonnu**.

PVTM par nokautajiem un eksportētajiem liellopiem. Maksājumu piešķirs:

- ✓ par 2010. gadā nokautiem vai eksportētiem liellopiem, kas vecāki par astoņiem mēnešiem;
- ✓ ja liellopi nokauti PVD uzraudzībā esošā vai EK teritorijā atzītā kautuvē vai eksportēti ārpus ES teritorijas tieši no saimniecības vai izmantojot komercsabiedrības pakalpojumus;

- ✓ ja minimālais liellopa turēšanas laiks lauksaimnieka ganāmpulkā nav mazāks par diviem mēnešiem;

- ✓ ja lauksaimnieks līdz nākamā gada 15. februārim, bet ne vēlāk kā sešus mēnešus par nokaušanas (eksportēšanas) iesniegs LAD reģionālajā pārvaldē iesniegumu PVTM par nokautiem vai eksportētiem liellopiem. Provizoriskā maksājuma likme — **aptuveni 22 lati par dzīvnieku**.

PVTM par zīdītāgovīm. Maksājumu piešķirs:

- ✓ par gaļas šķirnes zīdītājgovi vai zīdītājgovi, kas iegūta krustojumā ar gaļas šķirnes dzīvnieku;

- ✓ par govi, kuras šķirne nav minēta Regulas nr. 1777/2004 1. pielikumā, ja to neslauc, bet izmanto teļu zīdīšanai;

- ✓ par telīti no astoņu mēnešu vecuma;

- ✓ ja līdz 31. decembrim deklarēs Lauksaimniecības datu centra govīs kā zīdītājgovis vai telītes kā potenciālās zīdītājgovis;

- ✓ ja no 15. maija līdz 15. novembrim iesniegs LAD reģionālajā pārvaldē iesniegumu PVTM par zīdītājgovīm;

- ✓ ja ganāmpulkā saglabā iesniegumā minēto dzīvnieku skaitu un proporciju vismaz sešus mēnešus pēc iesnieguma iesniegšanas dienas;

- ✓ ja zīdītājgovju skaits nav mazāks par 60% no kopējā dzīvnieku skaita, telītes savukārt <40%. Provizoriskā maksājuma likme — **aptuveni 141 lats par dzīvnieku**.

PVTM par aitu mātēm. Maksājumu piešķirs:

- ✓ par aitu māšu skaitu ganāmpulkā uz 1. jūliju;

- ✓ ja uz 1. jūliju ganāmpulkā ir ne mazāk par 10 aitu mātēm, kuras saskaņā ar Lauksaimniecības datu centra datiem ir vienu reizi atnesušas vai vecākas par gadu;

- ✓ ja līdz kārtējā gada 15. jūlijam iesniegts LAD reģionālajā pārvaldē iesniegums PVTM par aitu mātēm;

- ✓ ja saglabā ganāmpulkā iesniegumā norādītos dzīvniekus vismaz 100 dienas, skaitot no 16. jūlija;

- ✓ ja nepieciešams aizstāt aitu māti ar citu, tad to 10 dienu laikā aizstāj ar aitu māti, kas ir vienu reizi atnesusies vai ir vecāka par gadu un piecu dienu laikā pēc dzīvnieka aizstāšanas precīzi iesniegumu un to iesniedz attiecīgajā LAD reģionālajā pārvaldē. Provizoriskā maksājuma likme — **aptuveni deviņi lati par dzīvnieku**.

Sagatavoja L.Kirillova

Preiļus apmeklēja Krievijas Federācijas ārkārtējais un pilnvarotais vēstnieks Latvijā

24. maijā Preiļu novadu vizītē apmeklēja Krievijas Federācijas ārkārtējais un pilnvarotais vēstnieks Latvijā Aleksandrs Vešņakovs un ģenerālais konsuls Daugavpīlī Nikolajs Viņhajevs, informēja Preiļu novada domes sabiedrisko attiecību speciāliste Maija Paegle.

Vizītes ietvaros vēstnieks un ģenerālais konsuls novada pašvaldībā tikās ar domes vadību un pašvaldības deputātiem. Preiļu novada domes priekšsēdētājs Aldis Adamovičs iepazīstināja ciemiņus ar pašvaldībā veicamajām funkcijām un novada attīstību.

Vēstnieks informēja klātesošos, ka viņa vizītes mērķis ir apmeklēt Latgales pilsētas, kuras atrodas netālu no Krievijas Federācijas robežas — Preiļus, Balvus, Krāslavu, Ludzu un Rēzekni, lai sekmētu savstarpējo sadarbību uzņēmējdarbības, izglītības, kultūras un citās abām valstīm svarīgās jomās. Arī šī brīža situācijā, kad Latvijā vēl nav pārvarēta ekonomiskā krīze, ir svarīgi apsvērt biznesa un sadarbības iespējas, lai varētu sekmēt ātrāku valsts attīstību. Tas, kā uzsvēra vēstnieks, nav viegli, bet pozitīvā pusē ir tā, ka Eiropā ražotās preces Krievijai ir izdevīgi iepirkt, līdz ar to veidojas ilgtspējīga saikne biznesā. Par to norāda arī Latvijas Republikas prezidenta Valda Zatlera pozitīvās sarunas ar Krievijas Federācijas vadību.

Pašlaik notiek darbs, lai izstrādātu sadarbības līgumu starp abām valstīm, bet, lai šis process noritētu ātrāk un sekmīgāk, būtu jāsamazina birokrātija, ko var izdarīt abu valstu valdības. Jau agrāk starp Krieviju un Latviju ir noslēgts sadarbības līgums tūrisma jomā, ir izstrādāti atviegloti noteikumi robežas šķērsošanai pierobežas pilsētās. Veiksmīga sadarbība ir izveidojusies kultūras jomā, jo pirms daudziem gadiem ir noslēgts līgums starp abu valstu Kultūras ministrijām. 2009. gadā līgums ir pagarināts, un arī šobrīd notiek dažā-

● Krievijas Federācijas ārkārtējais un pilnvarotais vēstnieks Latvijā Aleksandrs Vešņakovs (attēlā no labās) sarunā ar akciju sabiedrības «Preiļu siers» valdes priekšsēdētāju Jāzepu Šņepstu atzina, ka Latvijā ražotie sieri Krievijas tirgū ir pieprasīti. Vēstnieks arī solīja, ka personīgi palīdzēs risināt jautājumus, lai uzņēmums varētu saņemt licenci produkcijas eksportam.

das kultūras aktivitātes. Šogad kārtējo reizi būs arī «Jaunais vilnis» Jūrmalā, uz pasākumu jau tiek pārdotas biļetes. Tomēr, runājot par «Jaunā vilņa» norisēm nākotnē, būtu jāpārskata dažas lietas, kas nav pieņemamas pasākuma organizatoriem, kaut gan māksliniekiem, kuri brauc uz Jūrmalu, patīk pati pilsēta, patīk Latvija un Rīga, kā arī skatītāji.

Vēstnieks informēja, ka tuvākajā nākotnē notiks sarunas par sadarbību arī ar Eiropas Savienības vadošajiem pārstāvjiem, jo svarīgs jautājums ir bezvīzu režīma ieviešana starp Eiropas valstīm un Krieviju. Drīzumā tiks saskaņots darbības plāns šajā jautājumā, bet nākotnē abas puses vēl

gaida nopietns darbs. Vēstnieka skatījumā tas ir reāls uzdevums, kas ir izpildāms, un Latvijai ir jābūt ieinteresētai šī jautājuma pozitīvā iznākumā. Vēstnieks uzsvēra, ka uz to skatās optimistiski, un cer, ka valsts vadītāji atradīs kopīgu valodu, jo pārsvarā visu Latvijas politisko partiju uzskati šajā jautājumā ir vērsti uz sadarbības iespējām starp valstīm.

Būtu jāpiestrādā pie savstarpējo saišu stiprināšanas izglītības jomā, jo vēlmes un priekšlikumi sadarbībai ir. Šobrīd no Krievijas puses ir atvērta speciāla programma Latvijas jauniešiem, kura paredz 100 budžeta vietas Krievijas augstskolās. Pagājušajā gadā ir bijis 200 gribētāju, un no Latgales

22 jaunieši ir kļuvuši par studentiem kaimiņu valstī.

Aktīvizējušies arī kontakti preču apmaiņas jomā, diemžēl Latvijas uzņēmēji vieni paši nevar piedāvāt tik lielu preču sortimentu un apjomu, kāds nepieciešams Krievijas tirgum, tāpēc iesāktas sarunas par visu trīs Baltijas valstu iesaistīšanos šajā procesā un Baltijas markas izveidošanu. Preču apmaiņas veicināšanai ir panākta vienošanās par ātrāku robežas šķērsošanu kravām, kurās tiek pārvestas preces, kuras ātri bojājas. Palielinājies arī uzņēmumu skaits Latvijā, kuri ir ieguvuši licenci produkcijas eksportam Krievijas tirgū.

Par licences iegūšanu preču eksportam uz Krieviju saruna ar vēstnieku turpinās arī akciju sabiedrībā «Preiļu siers». Vispirms uzņēmuma valdes priekšsēdētājs Jāzeps Šņepsts iepazīstināja vēstnieku ar rūpnīcas vēsturi un pašreizējo uzņēmuma darbību. Jāzeps Šņepsts uzsvēra, ka «Preiļu siers» ir lielākais siera eksportētājs Latvijā un uzņēmumam būtu pieteikusi produkcijas, lai varētu sākt tiešo eksportu uz Krieviju, bet pagaidām «Preiļu siers» vēl nav sagaidījis ierodamies inspekciju, kuras atzinums nepieciešams eksporta sākšanai, kaut gan pieteikums bijis nosūtīts laicīgi. Vēstnieks apsolīja, ka viņš personīgi iesaistīsies šajā procesā un palīdzēs atrisināt uzņēmumam jautājumu par licences iegūšanu, jo Latvijas sieri jau vēsturiski ir ļoti pieprasīti Krievijas tirgū.

Vēl ciemiņus interesēja strādājošo skaits uzņēmumā, vidējā alga un speciālistu nodrošinājums tajā gadījumā, ja uzņēmums ražošanu paplašinātu. Jāzeps Šņepsts atbildēja, ka speciālisti nav problēma, jo cilvēkam ir nepieciešama tikai motivācija, bet «Preiļu sierā» ir gan laba alga, gan nodrošinātas sociālās garantijas strādājošajiem.

Vizītes noslēgumā vēstnieks un ģenerālais konsuls iepazīnās ar ražošanas procesu uzņēmumā un augstu novērtēja rūpnīcas sasniegumus piena pārstrādes jomā.

Pelēču pamatskolā atvērs internātu un remontēs sporta zāli

Domes sēdē izskatīts un atbalstīts Pelēču pamatskolas direktores Annas Karčevskas iesniegums par internāta atvēršanu skolā no jaunā mācību gada sākuma 1. septembrī. Internāta iekārtošanas izdevumi un uzturēšana 2010. gadā tiks segta no Pelēču pamatskolas budžeta līdzekļiem. Direktorei A.Karčevskai uzdots veikt visas nepieciešamās darbības, kas saistītas ar internāta atvēršanu.

Novada domes priekšsēdētājs Aldis Adamovičs informēja, ka pašlaik, aptaujājot audzēkņu vecākus, noskaidrots, ka internāta pakalpojumus rudenī varētu izmantot 16 līdz 18 bērni, kuriem nokļūšana uz mācību iestādi no attālajām dzīves vietām ir apgrūtināta. Kopumā internātā varētu uzturēties vairāk audzēkņu, jo, piemēram, no Ārdavas ciema daļa skolēnu apmeklē mācību iestādi Višķu pagastā. Ja Pelēčos būtu internāts, viņi labprāt mācītos savā novadā, kas būtu ļoti izdevīgi arī pašvaldībai, jo savstarpējos norēķinos vairs nevajadzētu maksāt kaimiņu novadam par bērnu izglītošanu. Tas ir svarīgi arī pedagogu atalgojumam. Kā uzsvēra pašvaldības vadītājs, pagaidām savstarpējo norēķinu bilance ir pozitīva, kas nozīmē, ka Preiļu novada skolās mācās vairāk kaimiņu novadu bērnu nekā mūsējo citos novados.

Saistībā ar Pelēču pamatskolu domes sēdē tika lemts arī kāds cits problemātisks jautājums. Skolas direktore pašvaldībā griezusi ar iesniegumu par iespējām veikt pamatskolas sporta zāles grīdas remontu. Komisija ir apsekojusi sporta zāles tehnisko stāvokli un sastādītā aktā secinājusi, ka nopietns remonts patiešām vajadzīgs. Kā skaidroja deputāts un novada izglītības pārvaldes vadītājs Andrejs Zagorskis, zāles grīda centrālajā zonā skolēnu nodarbībām jau kļuvusi bistama. To atzīst arī domes izpilddirektora vietnieks Juris Kovaļevskis. Skolas ēka uzbūvēta pirms divdesmit gadiem. Šajā laikā jau nomainīti logi, veikta siltināšana. Viņaprāt, nepieciešams komplekss situācijas izvērtējums. Iespējams, sapuvušas grīdas sijas. Ja grasāties remontēt grīdu, tad vajag sakārtot un kosmētiski atjaunot visu telpu, deputātus pirms balsošanas centās pārliecināt J.Kovaļevskis.

Sēdē pieņemts lēmums veikt iepirkuma procedūru Pelēču pamatskolas sporta zāles remontam. Jūnijā jau varētu būt zināmi aptuveni skaitļi, cik daudz līdzekļu būs nepieciešams. Ja sporta zāles remonts ievilksies, septembrī un oktobrī laika apstākļi parasti atļauj sporta stundas un citas fiziskās aktivitātes rīkot arī ārā laukumā.

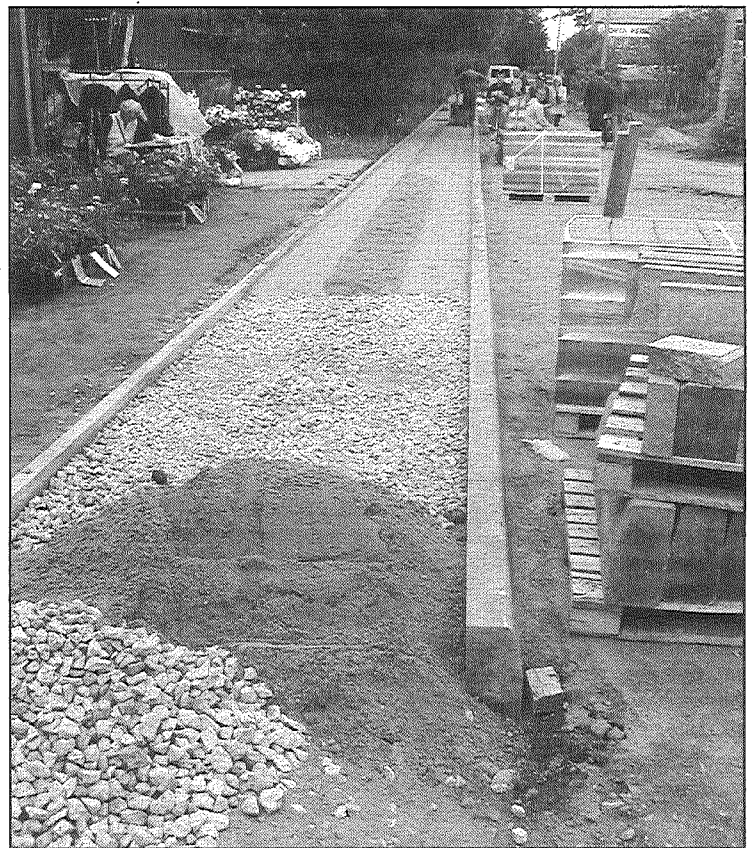
Sagatavots pēc Preiļu novada domes sēdes materiāliem

Vairākās pilsētas ielās remontē gājēju ietves

Neskatoties uz knapo ceļu fonda finansējumu, kas šogad, salīdzinājumā ar pērnā gadu, sarucis turpat uz pusi, Preiļu novada domes atbildīgie dienesti raduši iespēju veikt gājēju ietvju remontus un atjaunošanu vairākās ielās. «Novadnieku» par to informēja domes tehniskās daļas vadītājs Jānis Skutels.

Pašlaik noslēgti līgumi par gājēju ietvju seguma atjaunošanu trijās ielās. Par 1006 latiem (bez pievienotās vērtības nodokļa) izdarīti darbi pie Brāļu kapiem, kur atjaunots neliels bruģa posms Liepu ielā. Par jaunu gājēju ceļu varēs priecāties arī Pils ielas iedzīvotāji un visi tie, kuriem jāiet gar šīs ielas namiem nr. 12a un 12b uz bērnu dārzu. Tur ietves izbūvei atvēlēti 2365 latī (bez PVN). Tomēr lielākie līdzekļi — 3154 latī (bez PVN) — paredzēti gājēju ietves atjaunošanai Krāslavas ielā no veikala «Beta», garām tirgum. Krāslavas ielas ietve bija būvēta sen, noklātās betona plāksnes izdrupušas. Minēto darbu veikšanu dome uzticējusi speciālistiem no SIA «Letiv būvniecība».

Domes tehniskās daļas vadītājs atzina, ka, iespējams, finansējuma pietiks, lai veiktu gājējiem domātus uzlabojumus arī citviet. Tā pašlaik jau nozāģēti divi traucējošie koki,

● Pie Preiļu tirgus ik dienas apgrozās ļoti daudz cilvēku, gan pašmāju ļaudis, gan ciemiņi. Noslēgumam tuvojas ietves atjaunošanas darbi, ko veic SIA «Letiv būvniecība». Foto: L.Kirillova

kas auga ietves vidū Rēzeknes ielā netālu no iebraucamā ceļa uz tirgu. Jauns trotuārs būs posmā līdz veikalam «Preilis». Iecerēts, ka

ietvi varēs atjaunot arī Kārsavas ielā no krustojuma ar Rēzeknes ielu līdz Preiļu galvenās bibliotēkas bruģētajam laukumam.

Lappusi sagatavoja L.Kirillova

Pilis ne vien novada centrā, bet arī nomaļās vietās

Sākums 1. lappusē.

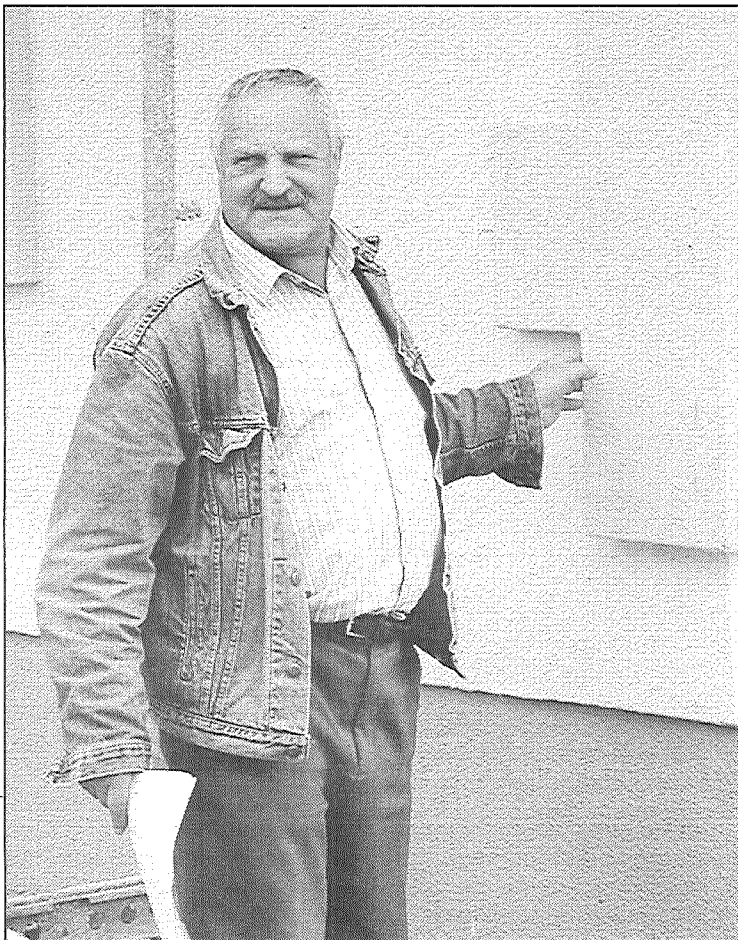
SIA «Jēkabpils PMK» meistara Jāņa Čikuta padarbībā un ar viņa atļauju ielūkojamies jaunbūvēs telpās. Viņš stāsta, ka Turku saietā nama tehniskajā projektā pirmajā stāvā paredzētas telpas tradīciju zālei 193 kvadrātmetru platībā, rāda, kur atradīsies skatuve. Otrajā stāvā, kurp nonākam pa klusinātos toņos ieturētām, sarkanīgām flīzēm klātām kāpnēm, atradīsies mazā, vai tā sauktā — izstāžu zāle 80 kvadrātmetru platībā. Arī aktieru telpas, dekorāciju un inventāra noliktavas, ūdens apgādes un kanalizācijas mezgli ar santehniku, kā arī citas palīgtelpas, atbilstoši ēkas kopīgajai platībai — 703 kvadrātmetri. Ēkā paredzēta autonoma apkure, šim nolūkam uzbūvēta atsevišķa telpa. Uz jauno saietu namu pārcelsies arī Turku bibliotēka. Tās telpas iepļānotas pirmajā stāvā. Bibliotēkā būs vieta lasītāju apkalpošanai, kā arī 5000 grāmatu un periodikas materiālu uzglabāšanai, lasītavai, kurā tagad ik gadus ir 2000 apmeklējumu. Tiks nodrošināta publiskā interneta KIS — 3TD pieslēguma pieejamība Turku ciemata iedzīvotājiem un citiem interesentiem. Tāpat jaunuzceltajā ēkā iepļānotas telpas 29 kvadrātmetru platībā pasta nodaļas «Gavartine» vajadzībām. Pašlaik jau notiek inventāra un aprīkojuma iegādes procedūra Turku pagasta kultūras nama un bibliotēkas vajadzībām.

Meistars, izrādot telpas, stāstīja, ka pašlaik notiek krāsojuma krāsu toņu un iekšējo telpu apdares materiālu saskaņošana, telpu dizaina elementu projektēšana, saskaņošana un izgatavošana, ārējās un iekšējās apdares darbi. Celtniekiem jāveic arī apkārtējās teritorijas labiekārtošana un transporta stāvlaukuma izveide.

Objekts interesants, taču nav sarežģīts. Savdabīgs arhitektoniskais risinājums. «Novadniekam» atzina SIA «Latspas» darbu vadītājs Ivans Kušcs, kurš teica, ka viņa vadībā risinājušies visi no nama ārpusē veicamie darbi. Pat neienākot ēkā, tā rada drošības, vienkāršības sajūtu. Interesanti krāsu toņi, — slavēja darbu vadītājs. Pašlaik ik dienas jaunbūvē strādā aptuveni 25 celtnieki no Daugavpils, kā arī 30 ģenerāluzņēmēja celtniecības speciālisti. Kā «Novadnieks» novēroja, lielais strādnieku pulks darbojas itin rosīgi. «Latspas» celtniekiem pasūtītie darbi jau tuvojoties nobeigumam. Viss jau gana skaisti, bet iedzīvotāju te maz, un šādas ēkas uzturēšana, apkurināšana būs dārgs priekšs, teica pieredzējušais celtnieks, gan uzsverdams, ka tas ir viņa personiskais viedoklis. Sadarbībā ar Līvānu novada pašvaldību šim uzņēmumam esot liela pieredze, — renovācijas darbi veikti bērnudārzā, skolā, bērnu bibliotēkā.

Gaida jurgus

Ar nolūku paraudzīties, kā klājas Turku bibliotēkai, kura dzīvo jurgu gaidās, iegriežamies saietu namam līdzās esošajā necilajā ēkā, kura ilgus gadus kalpojusi

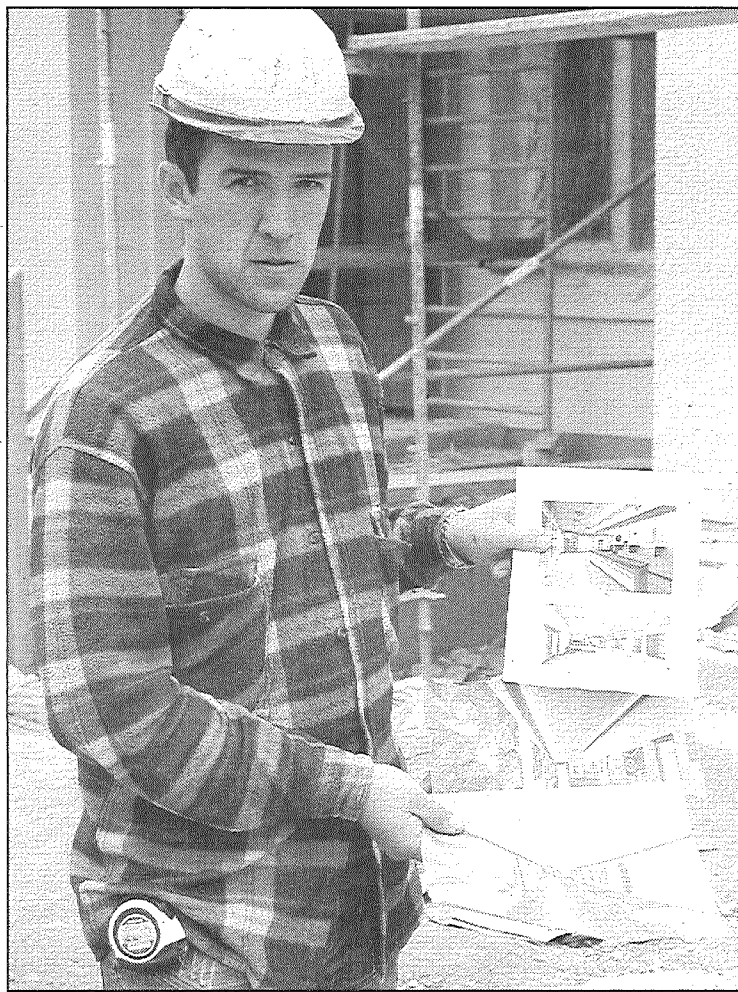
● Būs skaisti, saka celtniecības darbu meistars Jānis Čikuts par saietu namu, iztēlē redzot, kā izskatīsies pabeigtā ēka un labiekārtotā teritorija dabiskajā lauku vidē.

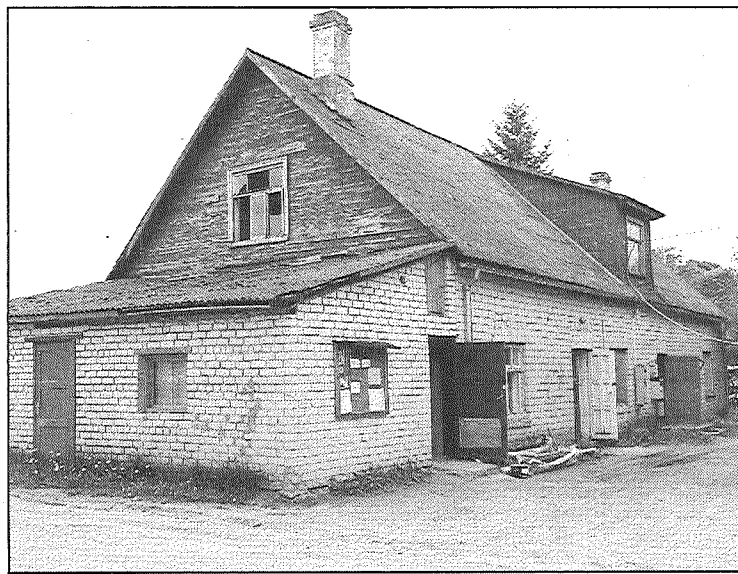
● Turku bibliotēkas vadītāja Rita Grugule stāstīja, ka ar prieku gatavojas jurgiem un uz jauno namu pārcelsies jūlijā.

kultūras dzīves vajadzībām. Bibliotēkas vadītāja Rita Grugule atceras šī gada ziemas salus, kad rītos, atnākot uz bibliotēku, telpās bija minus trīs grādi. Neraugoties uz saspīstību un trūcīgajiem apstākļiem, kādos līdz šim nācies strādāt, lasītāji iecienījuši savu bibliotēku, un, tāpat kā citviet, gan nāk pēc grāmatām, gan arī izmanto datorus un iespēju piekļūt internetam. Sevišķi jaunākā paaudze. Arī šajā reizē pie datora

strādāja jaunie. Indra Oļšavska, viņa teica, iepazīstoties ar «Novadnieku», un pastāstīja, ka ir pēdējā kursa studente, apgūst veterinārmedicīnu un gatavojas diplomu iegūšanai. Viņa arī atzina, ka priecājas par topošo saietu namu, par to, ka novada nomaļajā vietā radīsies dzīvība, jaunais kultūras nams biežāk pulcēs jauniešus arī no attālām vietām. Un arī nebūšot kauns draugus aicināt ciemos. Jaunas ēkas vajadzīgas ne tikai

● Celtnieks Raivis Ozoliņš rāda Turku saietu nama iekštelpu skices, kurās redzams, kā pelēcīgo krāsojumu atdzīvina sārtoņos veidoti sienu panno.

● Māja, kurā līdz šim risinājās Turku ciema iedzīvotāju kultūras aktivitātes. Tā piedzīvojusi vairāk nekā simts gadus garu vēsturi, kādreiz bijusi privātpašums, bet kolhozu laikos tai piebūvētas tautas nama telpas. Vēl joprojām te atrodas arī Turku bibliotēka un pasta nodaļa. Nams paredzēts nojaukšanai. Tā vietā atradīsies noliktavas ēka.

novada centrā, bet arī pagastos, «Novadniekam» atzina kāds cits iedzīvotājs — Aigars, kurš bibliotēkā gan bija iegriezies apmeklēt savu dzīvesbiedri Ritu Gruguli. Kultūras dzīve te ir aktīva, viņš stāstīja, katru gadu notiek Jāņu svinēšana Gedušu pilskalnā, kā arī citi saieti.

Arī Gavartines pasta nodaļā izteica prieku par iespēju pārcelties. Te gan nobažījies par to, ka pastāv arī nodaļas slēgšanas draudi. Uz jautājumu, vai pasta nodaļā iespējams uz vietas iegādāties svaigākos preses izdevumus, tika saņemts skaidrojums, ka, piemēram, iedzīvotāji nereti apjautājas arī pēc «Novadnieka», taču reiz palikuši nenopirkti pāris eksemplāri, un vairāk uz pastu

avīze netiek piegādāta. Tā no pasta piedāvājuma pazuduši daudzi laikraksti. Reizēm atliek tikai apbrīnot, ar kādu neatlaidību Latvijas Pasts samazina savu piedāvājumu loku, bet pēc tam sūdzas, ka tā pakalpojums maz izmanto un līdz ar to kārtējai nodaļai atkal tiek parakstīts spriedums par tās slēgšanu. Bet tas — mazai atkāpei. Cerams, ka jaunajās telpās pasta nodaļa joprojām pastāvēs, un tāpat cerams, ka ļaudīm, kas vismaz sākumā ar lielu interesi dosies aplūkot jaunās saietu telpas, pasta piedāvājumu klāsts, vismaz attiecībā uz iespējām brīvi iegādāties visdažādākos preses izdevumus, būs liels.

L.Rancāne

AGLONAS NOVADĀ**Jaunizveidotais novada
uzņēmējdarbības atbalsta centrs
pulcē uzņēmējus**

Aglonas novada uzņēmējdarbības atbalsta centrs 20. maijā aicināja novada uzņēmējus uz informatīvo sanāksmi, kuras mērķis bija iepazīstināt ar centra darbības virzieniem un uzklaut uzņēmēju domas viņu un pašvaldības kopīgiem plāniem. Kā informē uzņēmējdarbības atbalsta centra vadītāja Ināra Gražule, uz tikšanos bija ieradušies 27 uzņēmēji no visiem novada pagastiem, pārsvarā gan tie, kuri darbojas tūrisma jomā.

Novada domes priekšsēdētājs Igors Reščenko, uzrunājot klātesošos, pastāstīja, kāds bijis galvenais mērķis, veidojot jaunu domes struktūrvienību — uzņēmējdarbības atbalsta centru, kas pašvaldībā sāka darboties tikai 6. maijā. Pašlaik centra svarīgākais uzdevums ir veidot saikni starp lauku uzņēmēju vēlmēm, iecerēm un vietējo varu. Centrs gatavs sniegt dažādu uzņēmējiem svarīgu informāciju par valsts, Eiropas Savienības un pašvaldības atbalstāmajiem pasākumiem uzņēmējdarbības vides uzlabošanai Aglonas novadā.

Aglonas novada domes attīstības un plānošanas nodaļas speciāliste V. Ondule informēja novada uzņēmējus par projektiem, kas vai nu jau ir attīstības un is-

teenošanas stadijā, vai arī vēl tikai tiek plānoti. Attīstības un plānošanas nodaļas speciālisti apsoliya uzņēmējiem informatīvo atbalstu projektu sagatavošanā.

Uzņēmējdarbības atbalsta centra vadītāja I. Gražule teic, ka lauku uzņēmējiem aktuāli ir iegūt zināšanas par jaunumiem likumdošanā. Klātesošie tika iepazīstināti ar uzņēmējdarbības atbalsta iespējām, par ko runāts arī 13. maijā Rēzeknē notikušajā seminārā «Jauna tūrisma mārketinga stratēģija — ceļvedis attīstībai», kā arī 14. maijā Daugavpilī rīkotajā pasākumā «Mazo un vidējo uzņēmumu nedēļa 2010 Latgalē». Centra vadītāja atzina, ka no uzņēmējiem nācies uzklaut gan kritiku, gan konstruktīvus priekšlikumus novada domes un uzņēmējdarbības atbalsta centra turpmākajai darbībai.

Tāpat I. Gražule izteica priekšlikumu dibināt Aglonas novada Amatniecības un kultūras biedrību, lai apvienotu visus amatniekus, mājražotājus un vienkārši talantīgus cilvēkus. Viņi ir jāiedrošina darboties, piedāvāt savu produkciju citiem novada iedzīvotājiem un viesiem, kuru vasaras laikā Aglonā nav maz. Tādā veidā būs iespējams arī pelnīt.

Lai vietējiem amatniekiem, Latgales kultūras, tradīciju un vēstures glabātājiem un attīstītājiem būtu vieta, kur pulcēties, uzņē-

mējdarbības atbalsta centra speciālistiem ir padomā renovēt Aglonā bijušo bērnu dārza ēku. Šo darbu plānots veikt kāda projekta ietvaros, jo citu brīvu līdzekļu pašvaldības budžetā nav. Tuvākajā laikā iecerēts piedalīties projektā par infrastruktūras sakārtošanu un informācijas izvietojumu tūristiem nozīmīgās vietās.

Uzņēmējdarbības atbalsta centra rīkotajā sanāksmē pārrunātais jau gūst reālu turpinājumu. Tā īsi pirms Jāņiem, 22. jūnijā, centrs aicina visus novada amatniekus, mājražotājus un darbīgos cilvēkus ar saviem darījumiem uz Jāņu dienas «Zaļo tirgu» pie novada domes ēkas. Sikāka informācija par iespējām piedalīties tirdziņā pie centra vadītājas Ināras Gražules pa telefonu 29907423. Tad arī redzēsīm, cik aktīvi būs novada cilvēki, saka Ināra. Ja izdosies, domāsim nākamās aktivitātes mazo ražotāju atbalstam.

Galvenā uzņēmējdarbības atbalsta centra darbības ideja ir radīt vietējiem iedzīvotājiem, uzņēmējiem un novada viesiem pievilcīgu vidi. Kā uzsver Ināra Gražule, — lai Aglonas vārds būtu atpazīstams pasaulē kā sakoptas, ciemiņiem draudzīgas, kultūrvēsturiski bagātas, zaļas vietas nosaukums. Tikai tad centrs būs izpildījis savu uzdevumu.

Sagatavoja L. Kirillova

**Apstiprināts pasākumu
plāns svētkiem Aglonā**

25. maijā Ministru kabinets pieņēma rīkojumu par valsts nozīmes pasākumiem starptautiskas nozīmes svētvietā Aglonā un to nodrošināšanas un drošības plānu 2010. gadam. To izstrādājuši Tieslietu ministrijas (TM) speciālisti, informē TM Administratīvā departamenta pārstāve Laura Pakalne.

Kā teikts anotācijā, Rīgas arhibīskaps — metropolīts kardināls J. Pujats 2009. gada 10. februāra vēstulē lūdza Ministru kabinetu atzīt ikgadējos Vissvētākās Jaunavas Marijas Debesīs uzņemšanas svētkus 2010. gadā par valsts nozīmes pasākumiem un piedalīties to norises izdevumu segšanā. Minēto svētku norises organizēšanai katoļu baznīcas Latvijā vadība pilnvaroja reliģisko organizāciju «Aglonas bazilikas draudze».

Reliģiskā organizācija «Aglonas bazilikas draudze» iesniedza svētku sagatavošanas un to norises izdevumu 2010. gada aprēķinu ar nepieciešamo finansējumu no valsts budžeta Ls 197 315 apmērā. Rīcības komiteja, izvērtējot tāmes pozīcijas, vienojās, ka 2010. gadā tiks atbalstītas tās pašas tāmes pozīcijas, kas pērn. Turklāt atbalstītās tāmes pozīcijas summas palielināšana būs pieļaujama tikai gadījumā, ja to paredz normatīvie akti.

Līdz ar to rīcības komiteja par pamatotu uzskata valsts budžeta finansējuma piešķiršanu valsts nozīmes pasākumam starptautiskas nozīmes svētvietā Aglonā 2010. gadā **Ls 78 432 apmērā**.

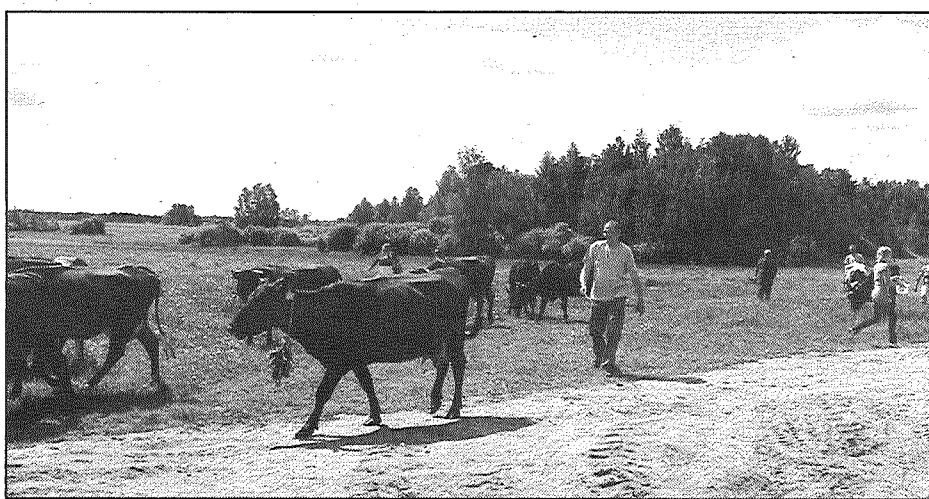
No šīs summas Ls 19 766 ir paredzēti TM pamatbudžeta programmā «Valsts nozīmes pasākumu norises nodrošināšana starptautiskas nozīmes svētvietā Aglonā», savukārt Finanšu ministrijai no līdzekļiem neparedzētiem gadījumiem jāpiešķir papildus Ls 58 666. No tiem Iekšlietu ministrijai piešķir Ls 17 661, TM — Ls 13 323, Veselības ministrijai — Ls 27 304 un Zemkopības ministrijai — Ls 378.

Svarīgi, ka Vissvētākās Jaunavas Marijas Debesīs uzņemšanas svētki šogad iekrīt nedēļas nogalē — no 12. līdz 15. augustam, kas rada papildus risku, ka svētkus apmeklēs par aptuveni 30% cilvēku vairāk nekā iepriekšējos gados. Līdz ar to iesaistītajām institūcijām — Valsts policijai, Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienestam, Veselības inspekcijai un Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestam — būs jānodrošina valsts nozīmes pasākumu drošība, rēķinoties ar iespējamajiem papildus riskiem.

Valdība pieņēma arī kārtību, kādā tiek noteikti valsts nozīmes pasākumi Aglonas svētvietā, kā arī nodrošināta to norise un finansēšana. Noteikumi paredz jaunu finansēšanas kārtību, proti, iesaistīto institūciju — Iekšlietu, Zemkopības un Veselības ministriju — izdevumi, kas rodas, organizējot svētku norisi un nodrošinot to drošību, kas līdz šim nav bijusi iestrādāti institūciju budžetā, un jautājums par papildu līdzekļu piešķiršanu būs risināms, sasaistot to kopā ar budžeta veidošanas procesu.

VĀRKAVAS NOVADĀ**Gani dzina, govīs māva, es tecēju vārtus vērt**

● «Slaucējas» un «gane» slēdz līgumu par ganišanu un slaukšanu ar saimniekiem (no kreisās).

● Kārtīga rumulēšanās pirmajā ganu dienā ir ar trīskārtēju nozīmi: lai ganiem miegs nenāk, lai govīm dunduri nekož un lai piens tek kā upe.

Ar dažādām ganos dzišanas tradīcijām, dziesmām, ticējumiem, rumulēšanos un cienāšanos Vārkavas novadā tika svinēta pirmā ganu diena. Sarīkot īstas lustes pirmajā ganu dienā, — tas šajā novadā pamazām jau kļūst par tradīciju, jo Vārkavas novada lauku attīstības speciāliste Ilga Ušacka un Upmalas pagasta lopkopības pārraudze Janīna Poplavska ganu dienu kādā no novada saimniecībām, kas specializējas piena lopkopībā, rīkoja jau trešo gadu pēc kārtas. Pasākuma mērķis bija iepazīstināt pārējos novada piena lopkopjus ar kādu novada saimniecību, tās sasniegumiem, arī grūtībām, ņemot talkā gan senās ganos dziša-

nas tradīcijas, ticējumus, padomus, rituālus, kas veicina piena devēju ražību, un, protams, arī lai kārtīgi izlustētos. Vislielāko jauktību, protams, sagādā rumulēšanās.

Kā informēja Vārkavas novada domes sabiedrisko attiecību speciāliste Maija Praņevska, šogad visi interesenti tika aicināti uz piemājas saimniecību «Sprīdiši» Rožkalnu pagastā pie Lailas un Andra Lazdāniem. Viņu saimniecība ir īsts ģimenes uzņēmums, jo lielie palīgi ir viņu bērni vidusskolēni, ļoti aktīvi un darbīgi, — Santa un Imants, bet palīgi un padomdevēji ir Lailas vecāki — Leontija un Konstantīns Kirilovi. Pašlaik saimniecībā ir 12 slaucamas govīs, un, kā atzina Viduslatvijas LAB lauku at-

tīstības speciāliste Aina Golubeva, šobrīd Latvijā valda nostādne tieši par ģimeņu, kā arī mazo un vidējo saimniecību atbalstu.

Lazdānu ģimene uz Lailas dzimtajām mājām, kas ir attāls un nomaļš novads nostūrī starp Dubnu un Kucupi, pārcēlās tikai pirms trim gadiem, taču saimniecības sasniegumi ir acīmredzami. Ir uzcelta jauna kūts un piena māja, dažas palīgtelpas, sagādāts lietots, bet labs ārzemju ražojuma traktors, siena ruļļu prese un siena grābeklis, pašu spēkiem un līdzekļiem salabots ceļš līdz mājām. Tieši ceļu stāvoklis ir viens no sāpīgākajiem jautājumiem ļoti daudziem novada iedzīvotājiem. Gan Laila, gan Andris strādā arī algotu darbu, tādēļ

lielu atbalstu saimniecības darbībā sniedz Lailas vecāki.

Sīrsnīgu uzrunu čaklajai Lazdānu - Kirilovu ģimenei un klātesošajiem teica Vārkavas novada domes priekšsēdētāja Antra Vilcāne. Ganu dziesmas skandēja folkloras kopa «Dzeipurs» un vokālais ansamblis «Dziedi līdz!» uzdarbojās «gane» — Bronislava Gavare un «viltīgās slaucējas» — Aiga Vingre un Iveta Rokjāne. Par pasākuma raitu norisi bija gādājusi Vārkavas novada kultūras centra vadītāja Ilga Pokšāne un Rožkalnu kultūras nama vadītāja Janīna Ancāne. Neskatoties uz nemilīgo vēju, viss lielais ganītāju pulks izrumulējās no sirds! Sagatavoja L. Rancāne

Sinoptiķi šo vasaru sola siltāku nekā parasti

LETA. Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centra (LVĢMC) sinoptiķi prognozē, ka šovasar Ziemeļeiropā vasara būs siltāka nekā parasti, savukārt nokrišņu daudzums gaidāms tuvu normai vai nedaudz zem tās.

Tajā pat laikā LVĢMC norāda, ka, analizējot klimatiskos datus Rīgai, secināms, ka karstākās vasaras nekad nav sekojušas aukstākajām ziemām. Gluži otrādi — karstās vasaras parasti ir bijušas pēc diezgan siltām ziemām. Savukārt pēc aukstām ziemām lielākoties vasaras ir bijušas vien mēreni siltas.

Latvijas klimatu nosaka tās ģeogrāfiskais stāvoklis, zemes virsmas formas un augsnes sega. Valdošās ir mēreno platuma grādu gaisa masas — pārsvarā no Atlantijas okeāna, retāk no kontinenta, tādēļ Latvijā visa gada gaitā, arī vasarā, ir jūtama jūras klimata ietekme.

Meteoroloģiskā vasara, kad diennakts vidējā gaisa temperatūra ir stabili vienāda un augstāka par plus 15 grādiem pēc Celsija skalas, savu ceļu pāri Latvijai sāk jūnija pirmajā dekādē no valsts dienvidaustrumiem, bet visvēlāk — tikai jūlija pirmajās dienās — vasaru sāk just Kurzemes ziemeļos jūras piekrastes rajonos.

Augusta otrās dekādes beigās pirmās no vasaras atvadās Vidzemes un Alūksnes augstienes, bet visilgāk — līdz pat septembra pirmajām dienām — vasaras siltumu jūt Kurzemes rietumos jūras piekrastē. Tādējādi meteoroloģiskā vasara ir isāka par kalendāro un astronomisko vasaru un ilgst vēlāki — no 60 dienām Vidzemes centrālajā augstienē līdz 80 dienām Zemgalē un Latvijas dienvidaustrumos.

Kalendārās vasaras — jūnija, jūlija un augusta — vidējā gaisa temperatūra kopumā Latvijā ir plus 15,8 grādi ar teritoriālajām svārstībām no plus 15,1 grāda Vidzemes centrālajā augstienē līdz

plus 16,3 grādiem Latvijas dienvidaustrumos.

Latvijas meteoroloģisko novērojumu vēsturē vissiltākā vasara ar teritorijā vidējo temperatūru plus 18 grādi ir bijusi 2002. gadā, ļoti siltas vasaras bija arī 1939. gadā un 1972. gadā, no pēdējās desmitgades vasarām ļoti siltas vasaras bijušas arī 2006. gadā un 2001. gadā.

Savukārt visaukstākā vasara bija 1928. gada vasara — ar vidējo temperatūru plus 12,6 grādi, kad gandrīz visus kalendāros vasaras mēnešus saglabājās pavasarim un rudenim raksturīgas gaisa temperatūras — plus 9 līdz plus 15 grādu robežās. Vēsas vasaras bija arī 1923. gadā un 1962. gadā.

Absolūtās maksimālās Latvijā fiksētās temperatūras ir no plus 32 grādiem Kolkā līdz plus 36,4 grādiem Daugavpilī.

Globālās temperatūras paaugstināšanās vasaru salīdzinājumā ar citiem gada laikiem ir skārusi vismazāk, tomēr gadsimta gaitā arī Latvijas vasara ir palikusi vidēji par vienu grādu siltāka, vēsta LVĢMC.

Vasara, it sevišķi tās siltākie mēneši, diemžēl ir arī gada gaitā ar nokrišņiem visbagātākā. Kalendārās vasaras vidējais nokrišņu daudzums vidēji Latvijā ir 219 milimetri (mm) ar teritoriālajām svārstībām no 180 līdz 190 mm Kurzemes Baltijas jūras piekrastē līdz 250-260 mm Vidzemes iekšzemes rajonos.

Latvijas meteoroloģisko novērojumu vēsturē ar nokrišņiem visbagātākā — vidēji 369 mm, kas ir 168% no normas, — ir bijusi visaukstākā Latvijas vasara 1928. gadā. Daudz lija arī 1930. gada un 1998. gada vasarā.

Savukārt vissausākajā 1955. gada vasarā vidējais nokrišņu daudzums kopumā Latvijā bija tikai puse no normas — 111 mm. Otra sausākā vasara bija 1969. gada vasara, bet trešā — 1983. gada vasara.

Vasaras mēnešu absolūti maksimālais diennakts nokrišņu daudzums novērots Ventspilī, kad 1973. gada 9. jūlijā sešu stundu laikā nolija 160,2 mm. Tas ir arī līdz šim vislielākais diennakts nokrišņu daudzums Latvijā visa gada gaitā.

Pannu izmantošanas gudrības

Vecmāmiņu laikos virtuvē bija viena kārtīga čuguna panna, ar ko saimniecei pilnīgi pietika. Tagad veikalos tāds piedāvājums, ka grūti tikt skaidrībā — ko iegādāties, lai panna kalpotu ilgi, nekaitētu veselībai un ēdiens nepiedegtu. Lūk, dažas lietas lielāki skaidrībai.

Čuguna ilgmūžība

Čuguna trauki ēdiena gatavošanai joprojām iztur konkurenci ar modernajām tehnoloģijām. Pat profesionāli pavāri apgalvo, ka visdabiskākā garša esot čuguna traukā gatavotam ēdienam.

Čuguna pannas ir smagas, bet ekspluatācijā ļoti izturīgas, lieliski saglabā šavu formu, piemērotas darbam uz dažādām plītiņām. Vienkārši kopjamas. Pēc cepšanas, kamēr panna vēl silta, mazgā ar karstu ūdeni, izmantojot piemērotu birsti. Mazgājamo līdzekli lieto tikai tad, ja gatavots ēdiens ar specifisku garšu. Pēc mazgāšanas nosusina, apžāvē un ieeļļo.

Ar nepiedegošu pārklājumu

Tādas pannas parasti izgatavo no alumīnija. Ērtas lietošanā. Lētākajām pannām nepiedegošais pārklājums ir uzrullēts, dārgākajām — uzsmidzināts, pie tam process atkārtots vairākas reizes. Tas arī ietekmē lietošanas ilgumu — no viena līdz 15 gadiem.

Ēdienu ieteicams maisīt tikai ar koka karoti vai plastmasas lāpstīņu, pannu nedrīkst tīt ar abrazīviem līdzekļiem, karstu pannu nav vēlams mazgāt ar aukstu ūdeni.

Titāna izturība

Pilnveidojot nepiedegošos pārklājumus, ražotāji teflonam pievieno arī citas izejvielas, piemēram, titānu. Tādos traukos ēdiens nepiedeg, tādēļ var izmantot mazāk taukvielu, šie trauki ir vieglāk tīrāmi.

Gatavošanas procesu atvieglo termopunkts. Tas kļūst sarkans, kad panna ir uzkaršēta un var sākt tāsīt ēst. Kad termopunkts iekrāsojas zaļš, panna ir atdzisusi un to drīkst mazgāt.

Nerūsējošais tērauds

Nerūsējošā tērauda pannas ir bez nepiedegoša pārklājuma, tāpēc to virsmu nebojā skrāpējumi, tās ir vienkārši kopjamas un ilgsti lietojamas. Pannas ekonomē siltumenerģiju.

Tērauds siltumu nepārvada tik labi kā čuguns, tādēļ pannu apakšdaļā iestrādā alumīnija disku, kas vienmērīgi sadala siltumu. Ievērojiet, ka iestrādāto termopunktu nedrīkst berzt ar asu suku un izmantot abrazīvus tīrīšanas līdzekļus.

Silikons

Ēdiena pagatavošanai cepeškrāsnī nopērkamas arī silikona formas, kas ir piemērotas arī ēdiena uzglabāšanai ledusskapī. Cepeškrāsnī silikona formu var izmantot no plus 240 līdz 260 grādiem, savukārt ledusskapī no minus 40 līdz 60 grādiem. Silikona formu galvenā priekšrocība — cepot ēdiens nepiedeg, tāpēc var neizmantojot taukvielas. Pēc pagatavošanas, piemēram, kūsu ir ļoti viegli izņemt no formas.

Silikons ir mīksts un elastīgs materiāls, tāpēc formu var pat sarullēt un ielikt atvilknē. Izstrādājumus ir ļoti viegli kopt (pēc lietošanas vienkārši jānomazgā) un tie ir izturīgi, kalpo no pieciem līdz 10 gadiem.

Noderīgi!

Pirms izmantot pannu ar nepiedegošu pārklājumu:

- ✓ pirms pirmās lietošanas panna jānoskalo, jānosusina un nedaudz jāieziež ar eļļu;
- ✓ pannu nedrīkst uzkaršēt vairāk par instrukcijā pieļaujamo temperatūru;
- ✓ jāizvairās no ēdiena gatavošanas augstā temperatūrā;
- ✓ cepot vai vārot uz gāzes plīts, jāraugās, lai liesmas neapņemtu trauka malas — tā var sabojāt nepiedegošo pārklājumu, padarīt grūti tīrāmu pannas ārējo daļu, kā arī sadedzināt trauka rokturi;
- ✓ jāuzmanās, lai nesaskrāpētu virsmu, jo tad ēdiens sāks piedeg;
- ✓ pannas jāmazgā ar mikstu sūklīti, bet, lietojot trauku mazgājamo mašīnu, jāizvēlas saudzējošais režīms;
- ✓ jo plānāka ir alumīnija panna, jo tā vieglāk pakļaujas deformācijai;
- ✓ lai pannu pasargātu no deformācijas, jālieto liesmas sadalītājs vai jāiegādājas panna ar biežāku dibenu;
- ✓ atkarībā no nepiedegošā pārklājuma kvalitātes pannas kalpošanas ilgums ir no gada līdz 10 vai vairāk gadiem.

«Māja»

Kā saglabāt veselību, strādājot pie datora?

Dators ir ienācis mūsu ikdienā kā darba līdzeklis, draugs, padomdevējs un palīgs, taču aizvien biežāk tā lietotāji sūdzas par ikdienišķām galvas un muguras sāpēm, acu nogurumu un iekaisumiem, nervozitāti, fizisku nespēku un miega traucējumiem. **Ilgī un saspringti strādājot pie datora**, vājinās vismazākās spējas, cilvēks kļūst nervozs un viegli aizkaitināms. Parādās saspringums kakla un muguras muskuļos, acis nogurst un kļūst sausas. Lai palīdzētu savam organismam, ik stundu pēc intensīva darba ar datoru ieteicama vismaz neliela atpūtas pauze.

Darba vietā, strādājot ar datoru, jābūt labai ventilācijai, vēsam un svaiģam gaisam. Lai elpotu viss ķermenis, ieteicams valkāt ērtu apģērbu, kas ražots no dabiska materiāla. **Monitoram jābūt tīram** (reizi nedēļā to ieteicams notīrīt ar speciālu tīrīšanas līdzekli).

Sēdeklim jābūt piemērotam augumam, tāpēc vislabāk lietot krēslu, kam var regulēt augstumu un sēdēšanas leņķi. Krēsls jāneregulē tā, lai pret atzveltni varētu atbalstīt visu muguru. Ceļiem jābūt taisnā leņķī.

Tiem cilvēkiem, kas strādā pie datora, īpaši ieteicams katru dienu doties vairākus kilometrus garās pastaigās. **Atgūt mundrumu palīdzēs arī kontrastdušas, pastaigas basām kājām, kā arī pie dabas pavadītas brīvdienas, relaksējoties mežā un pie jūras.**

1. Piecelieties no krēsla un izstaipt visu ķermeni.

2. Pastiepieties un kāju pirkstgaliem tā, lai papēži no grīdas atrautos 1-2cm, un asi nolaidieties uz grīdas, lai viss ķermenis izjustu satricinājumi (kā skrienot). Vingrinājums jāveic vienmērīgi reizi sekundē. Pēc 30 satricinājumiem jāatpūšas 15-30 sekundes. Atkārti 3-6 reizes.

3. Sažņaudziet rokas dūrēs un intensīvi masējiet ar pirkstu kauliņiem pakauša — kakla apvidu, galvu viegli noliecot uz priekšu.

4. Dūrēs savilkta rokas uzlieciet uz krustiņiem (rokām jāsaskaras ar pirkstu kauliņiem), pārbīdīet dūres pa muguras skriemeļiem, spiedienu uz tiem pamazām pastiprinot. Pašmasāžas vingrinājums jāveic 2-5 minūtes.

5. Asinsrites stimulācijai enerģiski izpuriniet rokas. Apsēdieties ērtāk un atslābinieties, veiciet galvas pašmasāžu. Ar abām plaukstām paplīksniet galvīdu, pakausi, kaklu, plecus, pēc tam visu ķermeni, kur vien var aizsniegt.

6. Ar ikšķi un rādītājpirkstu saņemiet ausu līpiņas un apļveida kustībām virziet tos uz priekšu un atpakaļ. Jau pēc brīža jutīsieties mundrāks!

7. Pie saspringuma sprandā sakrustojiet pirkstus un pakauša (elkoņi un priekšu). Ar kaklu spiedienu uz plaukstām.

8. Aptveriet pakausi ar rokām tā, lai pirkstu gali uz kakla skriemeļiem gandrīz saskartos. Izelpojiet un atmetiet galvu atpakaļ. Veiciet glāstošas kustības

ar rokām atslēgas kaulu virzienā.

9. Ja jūtam saspringums plecu daļā, sakrustojiet rokas uz krūtīm, plaukstas uzlieciet uz pleciem un ieelpas laikā uzspiediet pirkstu galus uz pleciem, izspaidiet, izmasejiet plecus.

10. Ja esat satraukts, novietojiet abu roku rādītājpirkstu un vidējo pirkstu galus pieres vidū. Pamasējiet pieri apļveida kustībām līdz deniņiem, pēc tam virzienā uz ausīm.

Darba dienas gaitā šos vingrinājumus ieteicams veikt vairākas reizes!

Lai saudzētu redzi...

1. Katru pusstundu piecas līdz desmit reizes pamirkšķiniet acis, tā ar asarām samitrinot acu gļotādu. Paskatieties laukā pa logu, uz pāris minūtēm atraujot skatu no displeja.

2. Sēžot uz krēsla (mugurkauls taisns, skatiens vērsts tieši uz priekšu, galva nekustīga), groziet acis, iedomājoties, ka skats lēni slid pa acs orbītu uz otru pusi. Tas jādarī, līdz sajūt vieglu acu nogurumu, sejas muskuļi atslābinās.

3. Sēžot uz krēsla un turot galvu nekustīgu, paskatieties ar abām acīm uz kreiso zemāko acu orbītas stūrīti un fiksējiet skatienu, kamēr radīsies vēlēšanās pamirkšķināt acis vai arī acis sāks asarot. Atkārtojiet šo pašu vingrinājumu, acu skatu fiksējot labās acs orbītas apakšējā stūrī, tad uz deguna galiņu, starp uzacīm.

Šie vingrinājumi nostiprina acu muskuļus, tonizē radzenes un tīklenes apasiņošanu un barošanu, kā arī aktivizē koncentrēšanās spējas.

Ar «Lauku ceļotāju» — uz Slīteres siliem

Turpinājums. Sākums «Novadnieka» 25., 28. maija numuros.

Pirms desmitiem tūkstošu gadu

Ar vienas dienas braucienu pa Slīteres nacionālo parku noteikti ir daudz par maz, lai teiktu, ka esam iepazinuši Slīteri. Te būtu jāpavada krietni ilgāks laiks, lai ap tuveni apjaustu, cik vēsturiski bagāta un lielajam vairumam cilvēku neizzināta un noslēpumaina vieta tā ir.

Slīteres nacionālo parku (kā rezervāts dibināts 1923. gadā) pamatoti dēvē par Baltijas jūras visu iepriekšējo attīstības stadiju «brīvdabas muzeju» desmitiem tūkstošu gadu tālā pagātnē.

Kamēr no Kolkasraga pa šoseju dodamies uz Slīteri (lai gan nacionālajam parkam dots Slīteres nosaukums, apdzīvoto vietu, kur atrodas arī bāka, joprojām raksta ar burtu š — Slītere), labajā pusē vērojot norādes uz piekrastes lībiešu ciemiem — Vaidi, Saunagu, Pitragu, Košragu un Mazirbi —, Asnāte Smeltere un Juris Smajinskis aizrautīgi klāsta par novada aizvēsturi. Tās seno ģeoloģisko notikumu mūsdienu liecinieki ar Slīteres Zilie kalni. Tā ir stāvā, 20 līdz 30 metrus augstā Baltijas ledus ezera senkrasta kāple — Baltijas jūra stadija aptuveni pirms 10 000 gadu, Stiebru kalni — Ancilus ezera senkrasts pirms astoņiem līdz deviņiem tūkstošiem gadu, kā arī Eiropā pēc platības lielākā kangaru un vīgu (kas tie tādi, raksta turpinājumā noskaidrosim) ainava — Līrotīnas jūras laika veidojums pirms četriem līdz septiņiem tūkstošiem gadu. Maigais Ziemeļkurzemes klimats ir iemesls, kādēļ šeit ir liela augu sugu daudzveidība, uzskaitītas ap 860 sugu. Sastopami arī daudzi Latvijā reti augi, piemēram, parastā iwe un Baltijas efeja.

Pa strobata ceļu

Autobusam ligani slidot par nesenu asfaltētu gludu šoseju, Juris Smajinskis stāsta, ka savulaik satiksme notikusi pa likumainu ceļu, kas no ciema uz ciemu vijies pa mežu likumu likumiem netālu no jūras krasta. Tagadējo ceļu būvējuši padomju armijas soda bataljona jeb strobata kareivji. Sešdesmitajos gados nav bijuši pieejami tagad ērtie un plaši izmantotie motorzāģi, tāpēc kokus trases vietā zāģējuši savādāk. Iedarbināts jaudīgs dizelģenerators, kuram pieslēgti seši gari elektrības vadi ar pieslēgtiem zāģiem.

Kareivji dzīvojuši Košragā, kur viņiem speciāli uzbūvētas kazarmas. Vietējie stipri pretojušies, ka līdz viņu sētām būvēti pievedceļi, un iemesls bijis pavisam vienkāršs — cilvēki joprojām baidījušies no padomju režīma represijām un izvešanām uz Sibīriju, kas glabājušās atmiņā kopš četrdesmitajiem gadiem.

Pa ceļam uz Slīteres bāku Juris paspēj izstāstīt arī par 12 Slīteres brīnumiem, kurus piedāvā tūristiem atklāt vienu pēc otra. Kā pirmo nosauc interesanto Edgara Hausmaņa veidoto meža dzīvnieku ragu muzeju Vaidē, tas esot jāredz katram. Kolekciju veido mežsarga 30 darba gados savāktie vairāk nekā 550 meža dzīv-

● Krāsainā fotogrāfijā Slīteres bāka izskatītos pavisam savādāka — koši rozā. Pēc agrāko gadu lielajām vētrām bijis nepieciešams nopietns remonts, jo vēja brāzmas norāvušas pat apmetuma gabalus.

nieku ragi, no kuriem 350 ir aļņu ragi. Dabas mīļotājus varam nomierināt — tās nav medību trofejas. To, ka Slīterē ir daudz meža dzīvnieku, apliecina arī speciāli dabas vērotājiem sagatavots zvēru vērošanas maršruts. Ir visas iespējas sadzirdēt pūču kliedziņus, stūrņu buku rējienu un vilku balsis naktī, saost jēnotu, sastapt uz meža ceļa stūrņu ar kazlēniem, skatīties, kā bebrs būvē māju un kā briežu bars rita miglā peldas ezerā.

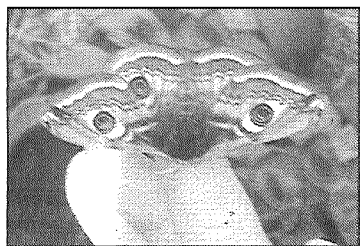
Ja ir vēlēšanās, var apmeklēt Vecā Taizeļa kapu, kas ir rakstnieka Margera Zariņa stāstā un lugā aprakstītā Taizeļa prototipa zvejnieka Nika Freimaņa kapa vieta. Var piestāt pie Vilkača kapa, kas esot teikam un spoku stāstiem apvīta vieta, it kā vienīgā Latvijā zināmā vilkača kaps. Senos notikumus lībiešu krastā apliecina arī Lielais Mēra akmens ar vēl nedaudz saskatāmu tajā iekalto tekstu par 1710. gada Lielo mēri, kurā izdzīvoja tikai maza daļiņa vietējo cilvēku.

Vēl piestājam Mazirbē. Pie glīti izremontētas divstāvu ēkas plīvo līdz šim nekur neredzēts zaļi, zili un balti krāsots karogs. Izrādās, tas ir lībiešu karogs, bet ēka — lībiešu tautas nams. Nams celts 1938. un 1939. gadā un, kā rakstīts uz metāla plāksnes, «ar savu radu tautu somu, igauņu un ungāru palīdzību».

82 metri virs jūras līmeņa

Ar lielo autobusu lēnām un uzmanīgi izņemusi tā saukto Šķēles likumu (puslīdz droši var teikt, ka šajā straujajā likumā avāriju piedzīvojis Andris Šķēle), tuvojāmies Slīteres bācai. Tajā uzstādītās seismiskās iekārtas pērn esot reģistrējušas zemestrīci. Taču Juris pats tajā reizē esot bijis Slīterē un teic, ka pēc zemestrīces nemaz neizskatījies, drīzāk apdullinošs skaņas triecienvilnis, kas nav raksturīgs zemestrīcei. Nu ko, lai zinātnieki paši tiek skaidrībā.

Slīteres bāka, kas tagad darbo-

● Gājiens pa kangaru vainagojās ar atradumu. Gida Jura Smajinska rokās ir viens no skaistākajiem un retākajiem Latvijas naktstauriņiem — pūcīte. Nu kā gan var nefotografēt...

jas kā skatu tornis, celta Slīteres Zilo kalnu kraujas augšdaļas malā — uz bijušā Baltijas ledus ezera senkrasta. Tas ir 20 kilometrus garš un līdz 42 metriem augsts, viena no iespaidīgākajām šāda veida reljefa formām Latvijā.

Slīteres bācai pieder arī vairāki citi tituli — otra vecākā Latvijā uzbūvētā bāka (celta no 1849. līdz 1850. gadam); virs jūras līmeņa visaugstāk esošā (82 metrus virs jūras līmeņa, tajā skaitā 32 metrus augsts tornis); iekšzemē vistālāk celtā (pieci kilometri no jūras) bāka. Skaidrā laikā no bākas augstumiem labi redzams Irbes šaurums un Serves rags Sāmsalā.

Bākas augšējā stāvā veram vaļā šauros lodziņus un fotogrāfējam skatus uz visām debess pusēm. Skaisti — balti ceļi, dzeltenī pieņepu lauki un līdz pašai pamalei priežu sili, kas izgaist dūmakā. Agrākās funkcijas — rādīt ceļu jūras braucējiem — Slīteres bāka jau sen kā zaudējusi. Tagad tā ir tūristu iecienīts skatu tornis, kur vērot jaukas ainavas.

Basām kājām pa kangariem un vīgām

1,2 kilometrus garā Slīteres dabas taka atrodas Zilo kalnu kraujas pakājē, turat pie bākas. Zilo kalnu krauja ir Baltijas ledus ezera senkrasts. Krasta vidējais augstums virs jūras līmeņa ir aptuveni 75 metri, kraujas augstums — aptuveni 30. Taka šķērso Slīteres nacionālā parka vecāko daļu, kurā izveidota dabas rezervāta zona ar

● Pēterezera vīga ir unikāla ne tikai Latvijas, bet Eiropas mērogā ar retu augu biotopiem. Dabas mīļotājiem šāds gājiens basām kājām ir īsts gardēdiens.

● No Slīteres bākas augstumiem paveras lieliskas pavasara ainavas. Skatīties, uz kuru pusi gribi, līdz pamalei dzeltenas pienenes un tumši zili priežu sili.

Eiropas nozīmes aizsargājamiem biotopiem. Tie ir senkrasta nogāzes meži, minerālvienām bagāti avoksnāji, kaļķaini zaļu purvi, pārmītrī platlapju meži. Šie biotopi ir dzīvesvietas retām un izzūdošām augu un dzīvnieku sugām, arī tādām, kuras līdz šim nav atrastas nekur citur Latvijā. Diemžēl taka bija slēgta, tāpēc, lai izvintrinātu kājas, devāmies uz Pēterezera dabas taku.

Te nu esam nonākuši pie kangariem un vīgām. Gids stāsta, ka Pēterezera dabas taka šķērso pirms aptuveni 6000 gadiem Baltijas jūras veidošanās gaitā radušās vaļņveida kāpas — kangarus, kas mijas ar pārpurvotām iepakām — vīgām. Kangarus sedz sausie priežu meži, savukārt vīgās dominē zaļu purvi. Vienā no platākajām vīgām arī atrodas Lielais un Mazais Pēterezers. Neliels takas posms šķērso kādreizējā šaursliežu dzelzceļa uzbūruma daļu.

Diena bija padevusi karsta, priežu sils pietvīcis un smaržīgs, tomēr baudīt pozitīvās izjūtas traucēja asinskāro odu mākoņi. Gājām steidzīgā solī, klausoties Jura Smajinska stāstījumu un ķerdami fotomirklus.

Pēterezera vīga ir dziļākā un platākā Slīteres nacionālā parka vīga. Vienīgā vīga visā parkā, kurā ir ezeri. Tās garums aptuveni 3,5 kilometri. Vīga ir bioloģiski ļoti vērtīga, jo tajā sastopami vairāki reti biotopi. Nozīmīgākie no tiem ir Eiropas nozīmes aizsargājami biotops «Pārejas purvi un sliksņas» un Latvijas īpaši aizsargājami biotops «Parastās purvmirtes audzes». Tāpat Eiropas nozīmes dabas retumi ir tādas ziedaugu sugas kā Lēzela līpare, dzeltenā akmeņplauzīte, īpatnējā sūnu suga spidīgā aļķīte. Reti kurā vietā gadās redzēt tik

leknas trejlapu puķlaksu audzes. Daļa Pēterezera takas ved tieši pa vīgu, kur ierīkota koka laipa. Ūdeņu šopavasār daudz ne tikai pie mums Latgalē, bet arī Slīterē. Tāpēc, sperot pirmos soļus uz laipas, tā pamazām iegrimst ūdenī. Vai tāpēc mēs baidījāmies? Protams, ka ne — sporta kurpes nost un basām kājām uz priekšu, lai no skatu laukuma redzētu, kāds tad izskatās izslavētais ezeriņš.

Lielais un Mazais Pēterezers ir piejūras tipa ezeri, kas veidojušies pirms aptuveni 4000 gadiem, atkāpjoties Līrotīnas jūrai. Lielā Pēterezera platība ir 2,7 hektāri, Mazā — 0,6 hektāri. Ezeru vidējais dziļums tikai nieka 1,2 metri. Abi Pēterezeri ietilpst tā saucamajā Ziemeļkurzemes vīgu ezerainē, kurā kopā ir desmit līdzīgas izcelsmes ezeri.

T.Elste, L.Kirillova
Turpinājums sekos

DAUGAVPILS

Jau otro reizi nodega Maļinovas pagastmāja

22. maijā pulksten 17.20 Daugavpils novada Maļinovas ciemā sāka degt Maļinovas pagastmāja.

Ugunsgrēku, kas izcēlās aktu zālē, bet pēc tam uzliesmoja arī bibliotēkā un jumtā, likvidēja sešas Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta Latgales nodaļas ugunsdzēsēju brigādes. Pēc VUGD informācijas, cietuši divi vietējie iedzīvotāji — viens vīrietis ir saindējies ar dūmiem, bet otrs — savainojis muguru. Eksperti uzskata, ka ugunsgrēkā vainojams issavienojums elektrības vados vai zibens spēriens. Savukārt policijai daži aculiecinieki ziņojuši, ka ēkā ir iespējis zibens.

Kā pastāstīja Maļinovas pagasta pārvaldes vadītājs Arkādijs Karnickis, sadegušas aktu zāles atkaņošanas iekārtas, taču izdevās izglābt bibliotēkas mantas un pašvaldības dokumentāciju un datorus. Pavisam izdeguši 432 kvadrātmetri. Radīts aptuveni 80 000 latu zaudējums. Pagastmāja nebija apdrošināta. Ja ugunsgrēkā vainojams

zibens, tad nav palīdzējis ēkā uzstādītais zibensnovēdējs. Diemžēl, pagastmājai nebija automātiskās ugunsdzēsības sistēmas.

Daugavpils novada dome lems par jaunu mājvietu, tiek apzināta iespēja irēt telpas bijušajā Maļinovas pamatskolas ēkā, kas savulaik tika pārdota lauku tehnikas tirgotājiem.

Maļinovas pagastmāja ugunsgrēkā cieš jau otro reizi. Tā jau dega 1999. gadā elektrības īssavienojuma dēļ. Toreiz izdega 550 kvadrātmetri — visas telpas otrajā stāvā un daļēji arī pirmais stāvs. Zaudējumi bija ap 33 450 latu. Tā kā toreizējai Maļinovas pagasta pašvaldībai nebija brīvu telpu, lai turpinātu darbu, tad Daugavpils rajona padome ēku nolēma atjaunot. Būvdarbos tika ieguldīti 40 000 latu, ko piešķīra Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrija, un 80 000 latu bija aizdevums.

● Maļinovas pagastmāja ugunsgrēka dzēsanas brīdi.

«Latgales Laiks»

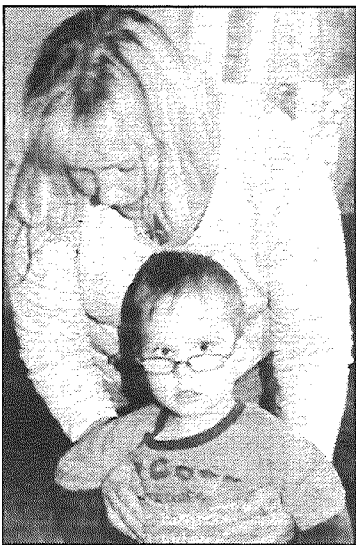
KRĀSLAVA

Dmitrijam savāc gandrīz tūkstoši latu

Beigusies Dagdas jauniešu biedrības «Dagne» labdarības akcija, kuras mērķis bija palīdzēt mazajam Dmitrijam.

Kopumā tika savākts 981 lats, nauda salikta lielā aploksnē un pagājušajā trešdienā pasniegta Dmitrijam un viņa māmiņai svinīgajā pasākumā Dagdas jauniešu biedrības «Dagne» telpās. Naudu Dmitrija rokās nodeva biedrības «Dagne» valdes priekšsēdētāja Ruta Danileviča žurnālistu un «Dagnes» pārstāvju klātbūtnē.

Ziemassvētkos biedrības «Dagne» jaunieši tikās ar vairākiem bērniem, kuriem būtu nepieciešama palīdzība. Viņu sirdis iekaroja tieši Dmitrijs, un jaunieši nolēma, ka mēģinās palīdzēt šim puikam, vācot ziedojumus. Lai palīdzētu savākt līdzekļus Dmitrija ārstēšanai, tika izveidota «Pasaku grāmata», kuru varētu izplatīt par ziedojumiem. Akcija izvērtās vairākos posmos, pirmais no tiem

● Mazais Dmitrijs joprojām cer uz atsaucīgu cilvēku palīdzību un to, ka varēs staigāt pats uz savām kājām.

bija jauniešu vēstules partijām. Cerēto atbalstu jaunieši no politiķiem nesagaidīja, visatsaucīgākā

izrādījās sociāldemokrātiskā partija «Saskaņa», kas ziedoja 300 latu. Ivans Ribakovs personīgi ziedoja 50 latus, kāds anonīms ziedotājs — 20 latu. Akcijas otrajā posmā pamazām iesaistījās vietējie iedzīvotāji, kuri kopīgiem spēkiem saziedoja apmēram 30 latus, kā arī novada deputāti — 200 latu. Ienesīgs bija trešais posms — labdarības diskotēkā Dagdas tautas namā tika savākti 286 lati, savukārt labdarības diskotēkā Asūnē un «Ašo kompānija» palīdzēja savākt 95 latus.

Šī naudiņa būs liels atspajds ģimenei, jo 30. jūnijā Dmitrijam atkal ir jābūt pie ārstiem Ukrainā, bet tam nepieciešams 2100 latu. Zēns sirgst ar vienu no cerebrālās triekas paveidiem, kas ir smaga slimība, taču ar ārstu palīdzību viņš atkal varēs staigāt un dzīvot pilnvērtīgi. Dmitrija mamma stāstīja, ka puika nāca pasaulē piecas nedēļas pirms laika, viņa kājīņām tika konstatēts paaugsti-

nāts tonuss un nozīmēta masāža, bet vajadzēja rehabilitācijas pasākumus. Ārstēšana tika uzsākta, kad puikam jau bija astoņi mēneši. Ukrainas dakteri stāstījuši, ka pie viņiem šo slimību bērniem parasti konstatē līdz trīs mēnešu vecumam, bet līdz bērna gada vecumam vecāki par to jau aizmirst. Dmitrijam ārstēšanās būs ilgāka, viņam nākas braukt uz Ukrainu divas reizes gadā, un šī, acimredzot, vēl nebūs pēdējā reize. Zēns ārstējas arī Latvijas medicīnas iestādēs.

Dmitrija mamma Anita Brēdīka: «Paldies visiem labiem cilvēkiem, kas līdzēja Dmitriju aizvest uz ārstniecības iestādi Ukrainā. Paldies, ka cilvēki redz cita sāpi, jo bieži ir arī tā, kamēr pats ar to nesaskar, šķiet, mani tas neskar, bet dzīve ir dzīve. Turēsim katrs savus cerību vārtus vaļā.»

Dmitrijam 6. aprīlī apritēja trīs gadiņi. Viņam ir ļoti laba atmiņa, savu pirmo dzejoli puika no-

skaitīja Ziemassvētkos krieviski. Mājās ar bērnu vecāki runā latviski, bet savā starpā — krieviski. Viņš visu noklausās, un tagad pats cenšas runāt krieviski. Diena paiet spēlējoties, zīmējot. Dmitrijam ļoti patīk grāmatas, vēl nekad nevienu nav saplēsis. Tā kā lasīt vēl neprot, tad skatās grāmatā un stāsta paša izdomātu stāstu, it kā būtu pats to nupat izlasījis. Visi cer, ka kādu dienu Dmitrijs pats pēkšņi sāks staigāt un skriet, lai gan neviens ārsts šodien nesaka, pēc cik ilga laika tas varētu notikt.

Anita Brēdīka lielu paldies teic arī kolēģiem veterinārārstiem, kuri sniedza gan morālu, gan materiālu atbalstu. Pateicas arī auklītei par Dmitrijam atvēlēto laiku, lai pati varētu strādāt savā profesijā.

Rēķina numurs ziedojumiem: UN-LAL2X LV16UNLA0050003573364LVL

«Ezerzeme»

Krāslavieši aicina ceļot pa zemūdens labirintiem

Aprīļa beigās Krāslavā ir izveidota jauna biedrība — zemūdens tūrisma klubs «Poseidon Krāslava», kura savu darbu sāka ar zemūdens talkas organizēšanu Zirga ezera pludmalē.

Vai atpūtnieki peldas atkritumos?

Viens no kluba dibinātājiem Eduards Bergs pastāstīja, ka pirmais pasākums bijis ļoti sekmīgs. No atpūtnieku iecienītā Zirga ezera dzīlēm tika izcelta liela atkritumu kaudze, par ko brīnījušies paši zemūdens tūristi. «Gan plastmasas un stikla pudeles, gan lūžņi un citi atkritumi, un tajā visā šmucē cilvēki ir peldējušies,» saka Eduards. Viņš domā, ka šādas talkas tagad tiks rīkotas katru pavasari. Nākamais, iespējams, būs Persteņa ezers, kurā arī, droši vien, atkritumu netrūkst. «Kurš gan cits, ja ne mēs?», saka Eduards un piebilst, ka glābšanas dienestam ir citas funkcijas — viņi zem ūdens meklē pazudušus cilvēkus un lietas, bet ar ūdenskrātuvju tīrīšanu neviens dienests nenodarbojas.

Eduards pats jau 12 gadus strādā Krās-

lavas Valsts ugunsdzēsības dienestā par ugunsdzēsēju. Pirms daudziem gadiem izmēģinājies nirt ar akvalangu, iepatikās. Tad iemācījies nirt arī bez akvalanga ar elpas aizturēšanu, bet pirms trim gadiem viņš nopietni aizrāvās ar zemūdens medībām. Eduards atzīst, ka daiveru, nīrēju un zemūdens mednieku Krāslavas novadā esot ļoti daudz, tāpēc jau sen bijusi iecere visus apvienot vienā biedrībā, jo tā ir daudz vairāk iespēju kaut ko panākt.

Interesantā zemūdens pasaule

Viens no biedrības dibinātājiem ir profesionāls daiveris Sergejs Šulga, kuram ir sava bāze Sauleskalnā, kur ikviens interesents var iznomāt nīršanas ekipējumu un profesionāla pavadībā ienirt. Sergejam esot izveidots zemūdens labirints Dridža ezerā. Šajā maršrutā var aplūkot daudz interesantas lietas, tostarp arī kādu sen nogrimušu automašīnas vraku. Iespējams, šī nodarbe aizraus un cilvēks izlems nopietni mācīties tālāk, apmeklējot speciālus kursus, saka Eduards. Jau šovasar puīši iece-

rējuši uzsākt zemūdens tūrisma, dodot iespēju interesentiem aplūkot Krāslavas skaistāko ezeru dzīlēs. Redzēt tajos varot daudz ko, piemēram, dažādu sugu zivis un citus zemūdens dzīvniekus. Vislabāk esot nirt Dridža ezerā, kur ir dziļrs ūdens un interesanta zemūdens pasaule. Eduardam veicies pirms daudziem gadiem nirt Čertoka ezerā, kurā nav nekādas zemūdens floras un faunas, toties ir neparasti zils un dziļrs ūdens. Turpretī viņa kolēģis Sergejs pērn apsekojis grāfu Plāteru pils dīķi, taču legenda par dīķi nogrimušiem dārgumiem neesot apstiprinājusies. Nekas interesants, izņemot atkritumus, no dīķa netika izcelts.

Jaunajai biedrībai ir iecere nopietni attīstīt arī zemūdens medības. Pats Eduards ar to nodarbojas jau trīs gadus un atzīst, ka tā ir ļoti interesanta nodarbe. Zemūdens medniekiem nepieciešams īpašs aprīkojums, ko var iegādāties specializētos veikalos. Nīršana notiek bez akvalanga, ar elpas aizturēšanu. Ja vienkārsš maksājums redz tikai pludiņu virs ūdens, tad zemūdens mednieks it kā pats kļūst par zivi, peld zem ūdens un vēro zivju kustību.

Eduards par maldīgu uzskata priekšstatu, ka zemūdens medniekam ir pieejama katra zivs. Patiesībā pie loma tikt esot ļoti grūti, jo zivs jāprot nometīt un ne vienmēr mednieks iznāk krastā ar lomu.

Eduards piebilst, ka zemūdens maksājumi esot lieliski palīgi zivju uzraugi, jo, peldot zem ūdens, uziet nogrimušus tīklus, kuros iet bojā milzums zivju.

Latgalē zemūdens medības atļautas tikai dažos šim nolūkam licencētos ezeros. Krāslavas novadā uz Dridža ezera jau vairākus gadus vasarās notiek starptautiskas zemūdens medību sacensības, kas pērn vienoja 115 dalībniekus.

Zemūdens mednieki var pašvaldības iegādāties speciālu licenci, turklāt topošie pašvaldības noteikumi paredzot, ka licenci izsniegs tikai kluba biedriem, lai šo jomu sakārtotu. Izveidojot savu biedrību, Krāslavas nīrējiem paveras vēl viena iespēja.

Latvijā darbojas Zemūdens sporta federācija, kurā var iestāties tikai juridiskas personas. Tagad arī krāslavieši kā klubs varēs kļūt par federācijas biedriem.

«Latgales Laiks»

Aicina vasarā pieskatīt bērnus un sargāt savu īpašumu

Skolās sācies vasaras brīvlaiks, tāpēc Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldes priekšnieka palīga pienākumu izpildītāja Anastasija Laizāne mudina vecākus pārrunāt ar bērniem brīvā laika drošas pavadīšanas iespējas.

Atgādiniet bērniem par vietām, kur jābūt īpaši piesardzīgiem — pie ūdeņiem, piemēram, ezeriem, dīķiem, upēm; uzmanīgi rīkieties ar uguni; neapmeklēt būvlaukumus, neskriet un nespēlēties brauktuvju, lielceļu tuvumā, kā arī citās vietās, kur var būt bīstami. Vecākiem jāatceras, ka viņi paši ir atbildīgi par savu bērnu drošību. Neatstājiet bērnus bez pieskatīšanas!

Vasara ir tas gadalaiks, kad aktīvizējas zagļi. Tāpēc iedzīvotājiem nevajadzētu aizmirst parūpēties par sava īpašuma drošību — neatstāt bez uzraudzības atvērtus logus un durvis, kuras zagļi varētu izmantot kā ērtu piekļūšanas veidu īpašumam. Neaizmirstiet gādāt par sava īpašuma drošību arī tad, kad no mājām dodaties izbraukumā vai kaut kur citur uz ilgāku laiku.

Policijas pārstāve uzsver, ka arvien populārāks pārvietošanās līdzeklis ir velosipēds. Taču arī zagļi neguļ, pēdējā gada laikā valstī ievērojami pieaudzis velosipē-

du zādzību skaits. Lai pasargātu un brīdinātu velosipēdu īpašniekus, policija aicina ievērot dažus vienkāršus noteikumus, kā no-sargāt savu mantu no garnadžu tīkojumiem:

- ✓ iegādājoties velosipēdu, pieprasiet velosipēda pasi, kurā ierakstīts rāmja numurs;
- ✓ iegādājoties un izmantojiet izturīgu velo aizslēgu;

✓ neatstājiet velosipēdu nomaļā vietā uz ilgu laiku, centieties to novietot novērošanas kameru tuvumā, kādā apsargātā vietā vai vietās, kur ir daudz cilvēku;

- ✓ pie velostatīva pieslēdziet velosipēda rāmi kokā ar riteni;
- ✓ atstājot velosipēdu uz ielas, noņemiet savam braucamajam papildus aprīkojumu — gaismas, velokompjūteru, pumpi.

Meklē par izvairīšanos no prokuratūras

Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldes Preiļu iecirknis meklē apsūdzēto 1976. gadā dzimušo **Oļegu Ignatjevu**, kurš apsūdzēts par zādzību izdarīšanu no tirdzniecības objektiem un izvairās no prokuratūras.

Preiļu iecirknis meklē apsūdzēto 1979. gadā dzimušo **Māri Kalvānu**, kurš apsūdzēts par sērījeida zādzību izdarīšanu no transportlīdzekļiem un izvairās no prokuratūras.

Ja jūsu rīcībā ir informācija par Oļega Ignatjeva un Māra Kalvāna atrašanās vietu, policija lūdz informēt pa tālruniem **65302802, 65302800, 02, 112** vai griezties tuvākajā policijas iestādē.

PREIĻU RAJONA TIESĀ

Preiļu rajona tiesā noliktās sēdes jūnijā		
LAIKS	LIETAS DALĪBNIEKI	LIETAS BŪTĪBA
1. jūnijā pulksten 10.00	Aivars Broks	KL 125.p.3.d. – apsūdzēts par to, ka nodarīja tišu smagu miesas bojājumu, kas bīstams dzīvībai un vainīgā neuzmanības dēļ kļuva par iemeslu cietušā nāvei
2. jūnijā pulksten 10.00	Vija Svirkste	KL 193.p.4.d. – apsūdzēta par to, ka atkārtoti un lielā apmērā viltoja un izmantoja maksāšanas līdzekli
2. jūnijā pulksten 14.00	Edgars Tumāns, Arturs Briška	KL 185.p.1.d. – apsūdzēti par to, ka tiši iznīcināja svešu mantu
2. jūnijā pulksten 14.30	Fjodors Krotovs	KL 180.p.1.d. – apsūdzēts par to, ka izdarīja svešas kustamas mantas slepenu nolaupīšanu nelielā apmērā
3. jūnijā pulksten 10.00	Vladimirs Zipko	KL 262.p. – apsūdzēts par transportlīdzekļa vadīšanu alkohola reibumā atkārtoti gada laikā
7. jūnijā pulksten 10.00	Aleksandrs Čubrevičs	KL 262.p.2.d., 312.p. – apsūdzēts par to, ka vadīja transportlīdzekli alkohola reibumā un bez transportlīdzekļa vadītāja tiesībām
7. jūnijā pulksten 14.00	Nikolajs Ivanovs	KL 186.p.1.d. – apsūdzēts par to, ka izdarīja svešas mantas iznīcināšanu aiz neuzmanības
8. jūnijā pulksten 10.00	Vasils Korbutis, Raivis Anspoks, Ritvars Kļaviņš	KL 175.p.3.d., 176.p.3.d., 176.p.4.d., 233.p.2.d., 185.p.1.d. – apsūdzēti par to, ka izdarīja laupīšanu, svešas kustamas mantas slepenu nolaupīšanu, organizēja svešas kustamas mantas slepenu nolaupīšanu
10. jūnijā pulksten 10.00	Vladimirs Nazarenko	KL 221.p.1.d. – apsūdzēts par to, ka izdarīja tabakas izstrādājumu nelikumīgu uzglabāšanu un pārvietošanu, ja tā rezultātā radīts būtisks kaitējums
14. jūnijā pulksten 10.00	Ivans Jonins, Ivans Pozdņakovs, Vadims Jonins	KL 175.p.3.d. – apsūdzēti par to, ka izdarīja svešas kustamas mantas slepenu nolaupīšanu
15. jūnijā pulksten 10.00	Anatolijs Namsons	KL 262.p.2.d., 312.p. – apsūdzēts par to, ka vadīja transportlīdzekli alkohola reibumā bez atbilstošas kategorijas transportlīdzekļa vadīšanas tiesībām, izvairījās no tiesas piespriedē tiesības ierobežojošā soda

Preiļu rajona tiesas informācija

POLICIJAS ZIŅAS

Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldē reģistrētie notikumi

PREIĻU IECIRKNĪ

Aizvadītās nedēļas statistika

Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldes priekšnieka palīga pienākumu izpildītāja Anastasija Laizāne informē, ka laikā no 21. līdz 27. maijam Preiļu iecirknī reģistrēti 59 dažādi notikumi. 17 gadījumos uzsākti kriminālprocesi. Sastādīti 20 administratīvie protokoli, tajā skaitā viens protokols par sīko huligānismu, bet seši – par atrašanos sabiedriskā vietā reibuma stāvoklī. Vēl reģistrēti pieci ceļu satiksmes negadījumi, kuros vadītāji un pasažieri nav cietuši. Par ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumiem sastādīti 97 protokoli, tajā skaitā deviņi protokoli – gājējiem, bet seši – velosipēdu vadītājiem par transportlīdzekļa vadīšanu alkohola reibumā.

Nozagta visa centrālā apkures sistēma

20. maijā policijā reģistrēts iesniegums par to, ka Vārkavas novada Upmalas pagastā notikusi zādzība. Kāds vīrietis konstatēja, ka no viņa lauku mājas ir nozagta praktiski visa centrālās apkures sistēma – nozagti visi radiatori, kā arī ūdens caurules, tāpat nozagts apkures katls un plīts. Īpašniekam nodarīti ievērojami materiālie zaudējumi, kas tiek lēsti ap 3000 latiem. Uzsākts kriminālprocess.

DAUGAVPILS IECIRKNĪ

Vienā naktī – divas zādzības

21. maija naktī Daugavpilī no kāda ofisa Jātnieku ielā pagaidām nenoskaidrotas personas, izsitot durvju stiklu, iekļuva telpā un nozaga televizoru. Materiā-lā zaudējuma apmēri tiek noskaidroti. Tajā pašā naktī no kāda veikala Inženieru ielā, izsitot durvju stiklu, tika nozagtas 11 pudeles alus. Abos gadījumos poli-cija ierosinājusi kriminālprocesu.

BALVU IECIRKNĪ

Brauc dzērumā, izraisa negadījumus

18. maijā Viļakā kāds 1952. gadā dzimis vīrietis vadīja automašīnu VW Golf bez transportlīdzekļa vadīšanas tiesībām un atrodies alkohola reibumā. Sastādīts administratīvā pārkāpuma protokols. Savukārt 23. maijā Viļakā poli-cija konstatēja, ka 1983. gadā dzimis automašīnas BMW vadītājs bija sēdies pie stūres dzērumā. Arī viņam nebija transportlīdzekļa vadītāja tiesību. Sastādīts administratīvā pārkāpuma protokols.

Dažu dienu laikā Balvu iecirknī reģistrēti arī vairāki satiksmes negadījumi. Tā 18. maijā Balvos, Bērzpils ielā, 1939. gadā dzimusi sieviete, braucot ar auto-mašīnu VW Golf, nogriežoties pa kreisi, nedeva ceļu automašīnai VW Sharan. Notika automašīnu sadursme. Sastādīts administratīvā pārkāpuma protokols. Vēl kādai sievietei nepaveicās 21. maijā, kad Balvu novada Bērzkales pagastā 1987. gadā dzimusi automašīnas VW vadītāja neizvēlējās drošu kustības ātrumu. Rezultātā automašīna nobrauca no ceļa un apgāzās. Vadītāja nega-dījumā guva tikai nobrāzumus, tomēr medicīniskās palīdzības sniegšanai tika nogādāta slimnīcā.

Nelikumīgi veda degvielu un cigaretes

21. maijā policija apturēja kādu smago automašīnu Scania, kuru vadīja 1969. gadā dzimis vīrietis, un konstatēja, ka automašīnā tiek nelikumīgi pār-vadāti naftas produkti bez to izcelsmi apliecinājošiem dokumentiem. Uzsākts kriminālprocess.

21. maija naktī Viļakas novada teritorijā pa autoceļu Viļaka – Vientuļi 1952. gadā dzimis vīrietis automašīnā Opel pārvadāja 1000 cigaretes bez valsts akcizes markām.

Apzagta māja

Policija konstatējusi, ka 21. maijā Viļakas novada Medņevas pagastā, izsi-tot loga rīti, zagļi iekļuvi kādā mājā un nozaguši motorzāģi Husqarna-257 un divas plastmasas kannas ar benzīnu. Uzsākts kriminālprocess.

LUDZAS IECIRKNĪ

Pazudušais jauniešis pats atrada ceļu

22. maijā ap pulksten 19.00 policijā tika saņemta informācija par to, ka Kārsavas novada Malnavas pagastā pierobežas teritorijā mežā pazudis kāds astoņpadsmitgadīgs jauniešis. Tika noskaidrots, ka puisis, veicot meža darbus, ir apmaldījies.

Sadarbībā ar Valsts robežsardzes Aviācijas pārvaldi un kinologiem pazudušais tika intensīvi meklēts. Taču aptuveni pēc piecām stundām puisim pašam izdevās atrast ceļu mājup.

Ar mopēdu ietiecās kokā un gāja bojā

22. maijā Ludzā kāds 19 gadus vecs jauniešs, braucot ar mopēdu Yiyng pa Stacijas ielu, netika galā ar tā vadību, nobrauca no ceļa un ietiecās kokā. Ne-gadījums izrādījās tik smags, ka mopēda vadītājs notikuma vietā gāja bojā. Nozīmēta tiesu medicīniskā ekspertīze. Policija skaidro negadījuma apstākļus. Tāpat secināts, ka mopēda vadītājam nebija noteiktā kārtībā iegūtu vadītāja tiesību.

Ielauzās mājā un aplaupīja

23. maija rītā Ludzas novada Isnaudas pagastā kādā dzīvojamā mājā ielauzās nenoskaidrotas personas un, pielietojot fizisku spēku pret kādu de-viņpadsmitgadīgu sievieti, atņēma viņai mobilo telefonu. Tās pašas dienas vakarā uz aizdomu pamata policija aizturēja 1966. gadā dzimušu vīrietī. Par drošības līdzekļa veidu lems tiesa. Uzsākts kriminālprocess pēc Kriminālliku-ma 18. nodaļas (noziedzīgi nodarījumi pret īpašumu).

RĒZEKNES IECIRKNĪ

Dārza mājīnā atklāta kandžas ražotne

24. maijā Latgales reģiona pārvaldes Kriminālpolīcijas biroja darbinieki sadarībā ar Rēzeknes iecirkņa Kriminālpolīcijas nodaļas darbiniekiem Rēzeknē, Rīgas ielā, kādā dārza mājīnā atklāja nelegālu alkoholisko dzērienu ražotni. Izņemti 1000 litri brāgai līdzīga šķidruma, 36 litri kandžai līdzīga šķidruma, kā arī 110 litru tilpuma kandžas izgatavošanas aparāts. Viss sarazotais alkohols bija paredzēts tālākai izplatīšanai.

Pret 1974. gadā dzimušo nelegālā rūpala īpašnieku uzsākta administratīvā lietvedība. Izņemtajam alkoholam nozīmēta ekspertīze. Policijas pārstāvji uz-sver, ka nelegālā alkohola ražotne bijusi ļoti labi aprīkota gan ar iekārtām, gan ventilācijas sistēmu, gan ar kanalizācijas ietaisēm.

Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldes informācija

Lappusi sagatavoja L. Kirillova

Kam jāpasargā bērni no nelaimēm un kā novērst iespēju bērniem gūt traumas?

Velta Kalva, audzinātāja kopmītnē Preiļos, bērnodrāža audzinātāja ar 25 gadus ilgu stāžu:

— Vecāki ir tie, kas pirmām kārtām atbildīgi par bērnu drošību. Ne valsts, ne politiķi nesargās jūsu bērnus. Ļoti labi zinu, ka katram solītim jau nevar izsekot, tāpat atgadās gan sasiņumi, gan nobrāzumi, bet tādas lietas kā degšķidrums iedzeršana, izkrišana no trešā stāva loga, applaucēšanās ar verdošu ūdeni, noslikšana notiek tikai vecāku vainas dēļ. Valstī diemžēl nedarbojas kārtība, kas pieļauj sodīt vecākus, kuri atstāj bērnus bez pieskatīšanas un kā rezultātā mazie gūst traumas.

Snežana Kokina, strādā:

— Bērni no nelaimēm jāpasargā vecākiem. Arī audzinātājiem, skolotājiem, ja bērns atrodas skolā vai bērnodrāžā. Ja vecāku klātbūtnē notiek nelaime ar bērnu, tas nozīmē, ka viņi bijuši nolaidīgi. Mūsdienā vecākiem par bērniem ir maz atbildības, viņi bieži savas atbildības atstāj bez pieskatīšanas.

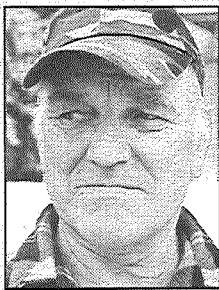
Irēna Korsaka no Līvānu novada Sutru pagasta:

— Neviens cits bērnu nepieskatīs, kā tikai paši vecāki. Arī tad, ja viņi strādā, jānodrošina, lai kāds būtu atbildīgs par mazajiem. Savukārt ar lielākiem, skolas vecuma bērniem, kam nereti laiks jāpavada bez pieaugušo klātbūtnes, vajag veikt pārrunas, iemācīt viņiem, kādas situācijas un vietas var būt bīstamas. Man ir divi mazbērni. Kad viņi ierodas ciemos, visiem pieaugušajiem pietiek, ko darīt, lai viņus pieskatītu.

Tādas lietas, kas ir bīstamas, nedrīkst atrasties bērniem pieejamās vietās. Mazajiem jārada droša vide.

Pēteris Romanovskis, pensionārs no Preiļu novada Preiļu pagasta:

— Pirmkārt, vecākiem. Ja ciemojas pie vecvecākiem, tad, protams, atbildība jāuzņemas viņiem. Mazos ne mirkli nevar atstāt bez uzraudzības, jāparūpējas, lai visās vietās būtu droši, jo bērni ir zinātkāri, visur ložņā, visu grib izpētīt, aptaustīt, pagaršot. Piemājas dīķiem jābūt iezogotiem. Arī manās mājās dīķim apkārt ierīkots žogs. Ja mazbērni grib apskatīties zivtiņas, ņemu pie rokas.

Valentins Jankevičs no Aglonas novada:

— Sākoties vasarai, policijai skolās bija jāveic profilaktiskais darbs, jāizskaidro, kā uzvesties uz ielām un citās vietās, lai nenotiktu nelaime. Jāgādā, lai bērni zina satiksmes noteikumus. Arī mājās vecāki ar bērniem var izspēlēt situāciju spēles, skaidrojot, kā izvairīties no negadījumiem. Pie peldvietām pašvaldībām jānodrošina glābēji un darbinieki, kas pieskata kārtību. Bet paši mazākie bērni vecākiem jāuzmana nepārtraukti.

L.Rancāne
Foto: A.Šņepsts

SLUDINĀJUMI, LĪDZJŪTĪBAS

Kreditēšana pret nekustamā īpašuma ķīlu.
Tālr. 25441183, 28609904.

Sestdien, 5. jūnijā, z/s «Mazputnēni» pārdos jaunputnus, dažādas krāsas šķirotus un nešķirotus dējējvistu (cena no 0,60 - 1,00 Ls, gaiļi 0,15 Ls) un broileru cāļiņus (0,80 Ls), pekinas un mulardu pīlēnus, zoslēnus, pērļu vistas un barību: Līvānos 7.30; Rožupē 8.00; Rudzātās 8.20; Priekules 8.40; Sutros 9.10; Ančkinos 9.30; Vārkavā 9.50; Vecvārkavā 10.10; Pelēcos 10.40; Ārdavā 11.00; Aglonā 11.30; Rušonā 12.00; Aizkalnē 12.20; Preiļos 12.40; Riebiņos 13.10; Stabulniekos 13.30; Galēnos 13.50. Mob. tālr. 29219051.

Pārdod

siena vālotāju. Tālr. 26195951.

Pērk

senlietas — dzirnakmeņus, sudraba, zelta monētas, papīrnaudu. Tālr. 22079169.

Kapusvētki Jasmuižas un Vārkavas Romas katoļu draudžu kapsētās:

19. jūnijā plkst. 13.00 — Jasmuižas kapos;
19. jūnijā plkst. 14.30 — Bleidines kapos;
26. jūnijā plkst. 14.00 — Gāgu kapos;
3. jūlijā plkst. 14.00 — Dzeriņu kapos;
10. jūlijā plkst. 15.00 — Daugaviešu kapos;
11. jūlijā plkst. 14.00 — Raipoles kapos;
17. jūlijā plkst. 14.00 — Strodu kapos;
24. jūlijā plkst. 14.00 — Pīlīšku kapos;
31. jūlijā plkst. 13.00 — Vārkavas kapos.

✓ Logi par pasakainu cenu.

✓ Ārdrūvis no Ls 99.

Bezprocentu kredīts.

Preiļi, Līvāni.

Tālr. 28673992, 65321411.

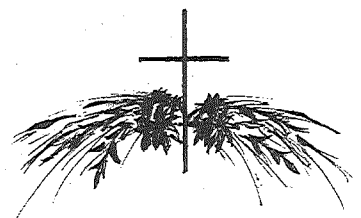
ĒKU SILTINĀŠANA

ar putām sienas gaisa spraugā.

Mob. tālr. 22328581

www.siltsnams.lv

Smelies spēku dzīves ritumā,
Glābā tēva piemiņu.

Izsakām dziļu līdzjūtību
Anitai Skraučai un ģimenei,
TĒVU un VECTĒVU
pavadot pēdējā gaitā.
Černovu un Pauņiņu ģimene

Viss aizgājis, kas izdzīvots un bijis,
Nu dvēselīte debesis sev jaunu
ligzdu vij.

Izsakām visdziļāko līdzjūtību
mūsu koleģei Anitai Skraučai,
TĒTI mūžībā pavadot.

Rudzātu vidusskolas
kolektīvs

LM Starptautiskajā bērnu aizsardzības dienā aicina pievērst īpašu uzmanību bērnu drošībai vasaras brīvlaikā

Sagaidot 1. jūnijā Starptautisko bērnu aizsardzības dienu, Labklājības ministrija (LM) aicina īpašu uzmanību pievērst bērnu drošībai tieši vasaras brīvlaikā, kad bērni brīvās dienas pavada pie ūdenstilpnēm, rotaļājas bērnu laukumos un brīvā dabā.

Labklājības ministrs Uldis Augulis: «Vēlos sveikt visus bērnus un vecākus bērnu aizsardzības dienā. Lielai daļai skolas vecuma bērnu šī ir sen gaidītā vasaras brīvdienas iestāšanās diena, tāpēc aicinām sabiedrību pievērst īpašu uzmanību bērnu drošībai — mazākos īpaši uzmanīt ūdens un ugunsgrāvu tuvumā, bet lielākiem bērniem pašiem būt atbildīgiem. Savukārt pieaugušos aicinām atrast laiku bērnu pieskatīšanai, norādot uz iespējamiem nelaimes gadījumiem, kas var notikt pārģīvības vai neuzmanības dēļ.»

Starptautiskās bērnu aizsardzības dienas ietvaros labklājības ministrs plāno

parakstīt sadarbības līgumu ar nevalstisko organizāciju «Latvijas Bērnu forums».

Savukārt dažādos bērnu drošībai veltītos pasākumos visā Latvijā 1. jūnijā piedalīsies arī Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcijas (VBTI) inspektori. Tā, piemēram, Rīgā inspektori būs sastopami Rātslaukumā, kur stāstīs pasākuma apmeklētājiem par dažādiem bērnu drošības aspektiem, bet Daugavpilī speciāliste piedalīsies pasākumā «Daba un dvēsele», rīkojot radošās darbnīcas par bērnu drošības jautājumiem. Tāpat inspektori būs sastopami šai dienai veltītajos pasākumos Rēzeknē un Gulbenē, bet 4. jūnijā inspektore Liepājā piedalīsies diskusijā par bērnu drošību, tiesībām un pienākumiem.

Atgādinot par bērnu drošībai īstenotajām aktivitātēm ikdienā, VBTI norāda, ka arī turpmāk nodrošinās psiholoģisko atbalstu ģimenēm krīzes situācijās, kā arī metodisko palīdzību un konsultācijas so-

ciālo dienestu, skolu un citu iestāžu darbiniekiem, lai efektīvu risinātu ar vardarbību pret bērniem un citām krīzes situācijām saistītus gadījumus. Palīdzība tiek nodrošināta visā Latvijā.

Tāpat VBTI izveidota krīzes komanda, lai sniegtu palīdzību situācijās, kad bērnu iestādēs ir noticis negadījums, pašnāvība vai līdzīgs gadījums. Pērn nodrošināta arī psiholoģiskās palīdzības pieejamība ģimenēm krīzes situācijās visā Latvijā.

Savukārt veidojot bērniem labvēlīgu ģimenes politiku, LM norāda, ka šogad tiks sagatavotas Ģimenes politikas pamatnostādnes 2010.-2016. gadam. Dokumenta mērķis būs noteikt bērnu un ģimenes politikas prioritātes nākamajiem 7 gadiem. Akcents pamatnostādnēs tiek likts uz bērna kā vērtības uzsveršanu, dažādu atbalsta pasākumu nodrošināšanu vecākiem ar bērniem (piemēram, darba savienošana, bērnu pieskatīšanas pakalpojumi, veselības aprūpe u.c.).

Veselīgs uzturs sunim

Suņa veselība ir atkarīga no tā, ko dzīvnieks ēd. Ir vairākas pazīmes, kas liecina par to vai citu uzturvielu trūkumu suņa barībā: nespodra spalva, sausa vai iekaisusi āda, gāzu izdalīšanās, enerģijas trūkums, nepatīkama ķermeņa smaka, caureja, vemšana, arī neadekvāta uzvedība. Dodot dzīvniekam veselīgu barību, pozitīvi rezultāti tiek sasniegti jau dažās nedēļās.

Vislabākā suņu barība ir gatavota no augstas kvalitātes gaļas produktiem. Nevajag dzīvniekam dot soju saturošu barību, jo to ir grūti sagremot. Jāatturas arī no barības, kas satur konservantus un citas ķīmiskās piedevas, piemēram, krāsvielas un aromatizatorus.

Lielai daļai suņu garšo konservētā barība — tā satur arī nepieciešamos taukus. Bet sausajā barībā vairāk ir olbaltumvielu, kas palīdz saglabāt tīrus un veselīgus zobus. Vislabāk suni barot ar konservētās un sausas barības maisījumu (sajauc vienādās daļās), kam pievieno vēl citus veselīgus produktus, piemēram, biežpienu, olas, dārzeņus.

Ja sunim maltīti gatavo mājās, tās pamatā jābūt graudiem, piemēram, auzu pārslām, brūnajiem rīsiem, prosai vai kviešu putrīmiem — nepieciešams ap 130 g graudu uz 4,5 kg ķermeņa svara. Graudiem pievieno 75 g olbaltumvielu (ceptu vistas, tītara vai liellopa gaļu), 2 ēdamkarotes svaigu sasmalcinātu dārzeņu, pustējkāroti olīveļļa, 1/4 ķiploka daiviņas, ēdamkaroti jogurta, vitamīnus un minerālvielu pulveri. Piedevu daudzumu izvēlas atbilstīgi dzīvnieka sveram, vielmaiņai un aktivitātei.

TICI VAI NETICI

Lai nauda turētos

Lai nauda netiktu izšķiesta bezjēdzīgi, nagi vienmēr jāapgriež otrdienā vai piektdienā.

□□□

Mājas gariņš vienmēr rūpējas par ģimenes budžetu. Taču to dara savdabīgi, atbilstīgi saviem priekšstatiem par mājas iemītnieku izšķērdību. Ja, piemēram, virtuvē pil krāns vai mājās ir kas cits nesalabots, mājas gariņš regulāri atskaitīs naudu par remontu, pat ja saimnieki to neapzinās un nesaprot. Tāpēc, ja nauda pēkšņi sākusī kaut kā bezjēdzīgi izdoties, jāpievērš uzmanība mājas saimnieciskām vajadzībām.

□□□

Nedrīkst pacelt no zemes naudu, kas atrasta krustcelēs. Labāk bez ievēribas atstāt arī monētas — gan dzeltenās, gan baltās. Monētām var ļoti viegli pielīpināt problēmas, lai cilvēks, kas pacēls naudu, kopā ar to paņemtu sev arī visas nepatīkšanas. Šāds paņēmieni melnajā maģijā ir ļoti izplatīti. Tāpēc neviens nevar būt drošs, ka kopā ar monētu nepaceļ arī svešas problēmas.

□□□

Dzirdot dzeguzi kūkojam, tā vietā, lai sāktu skaitīt, cik gadu vēl atlicis dzīvot, labāk paskandināt kabatā siknaudu un balsi palūgt divkārtot piederošo kapitālu. Protams, ne jau siknaudu, kas kabatā, bet to naudu, kas glabājas mājās.